

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra žurnalistiky

Martin Jůzek

**Evropský šampionát ve fotbale (Euro 2008) ve
zpravodajství agentur ČTK a Rebel**

Bakalářská práce

Praha 2010

Bakalářská práce

Autor práce: **Martin Jůzek**

Vedoucí práce: **PhDr. Ludmila Trunečková**

Oponent práce:

Datum obhajoby: **2010**

Hodnocení:

Bibliografický záznam

JŮZEK, Martin. *Evropský šampionát ve fotbale (Euro 2008) ve zpravodajství agentur ČTK a Rebel*. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra žurnalistiky, 2010. 63 s. Vedoucí diplomové práce PhDr. Ludmila Trunečková.

Anotace

Bakalářská práce „Evropský šampionát ve fotbale (Euro 2008) ve zpravodajství agentur ČTK a Rebel“ je zaměřena na zpravodajství dvou českých tiskových agentur – veřejnoprávní České tiskové kanceláře a soukromé agentury Rebel – z mistrovství Evropy ve fotbale. Sleduje a porovnává veškerou mediální produkci těchto subjektů, přičemž stěžejní část představuje komparace textového zpravodajského servisu. Dále se zabývá fotografiemi, infografikami a končí u videozáznamů. Zaměřuje se také na to, jaké zdroje agentury během šampionátu využívaly a čím se od sebe odlišovaly.

Rebel byl v době Eura 2008 novým konkurentem ČTK. Kvůli tomu práce před samotným srovnáním jejich produkce připomíná, že jiným agenturám se na českém mediálním trhu v minulosti nikdy nepodařilo uspět, což dokazuje jejich výčtem. Tuto část práce doplňuje profil České tiskové kanceláře a Rebelu včetně toho, jak agentury během evropského šampionátu pracovaly a kolik reportérů poslaly do dějiště turnaje.

Komparace zpravodajství je rozdělena na tři kapitoly. Kvantitativní srovnání se zabývá počtem vydaných zpráv a zkoumá, jak se produkce lišila při účasti českých fotbalistů na Euru a poté po jejich vyřazení. Kvalitativní srovnání je analýzou denního obsahu, která zjišťuje, jakým tématům se agentury věnovaly a jaké k tomu využívaly zdroje. Práce rovněž dohledává, která z agentur byla rychlejší při vydávání zpráv po samotných zápasech. Poslední kapitola pak řeší zbylou produkci ČTK a Rebelu.

Na příkladu mistrovství Evropy ve fotbale roku 2008 bakalářská práce odhaluje, zda je Rebel plnohodnotnou agenturou, která takovou akci dokáže sama pokrýt. Zároveň se zabývá nedostatky v produkci obou agentur.

Anotation

The bachelor thesis „European football championship (Euro 2008) in press service of Czech agencies ČTK a Rebel“ focuses on press service from the European football championship of two Czech press agencies – the public Czech Press Agency (ČTK) and the private Rebel Agency. It monitors and compares all media production of these subjects, whereas the fundamental part represents the comparison of text news service. Furthermore it deals with photographs, infographics and videotapes. It also focuses on sources used by the agencies during the championship and how they differentiated.

The Rebel Agency was a new competitor of the ČTK during the Euro championship 2008. Because of this the thesis reminds before the comparison itself that other agencies never succeeded on the Czech media market in the past, which is demonstrated by their listing. This part of the thesis is complemented by the profile of the Czech Press Agency and the Rebel Agency including work description of the agencies and the numbers of reporters they sent to the site of the tournament.

The comparison of the press service is classified into three chapters. The quantitative comparison deals with the number of published reports and it examines how the production differentiated during the participation of Czech footballers at the Euro and then after their shutout. The quantitative comparison is a analysis of daily content, in which thesis finds out which themes the agencies focused on and which sources they used. The thesis also searches which agency was faster in the course of the reports issuing after the matches themselves. The last chapter handles the remaining production of the ČTK and the Rebel.

The thesis reveals on the example of the European football championship in 2008 if the Rebel Agency is a full-value agency, which can cover up such action by itself. Therewithal it deals with imperfections in the production of both agencies.

Klíčová slova

Sport, fotbal, zpravodajství, srovnání, tisková agentura, ČTK, Rebel, Euro 2008

Keywords

Sport, football, press service, comparison, press agency, ČTK, Rebel, Euro 2008

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem diplomovou práci „Evropský šampionát ve fotbale (Euro 2008) ve zpravodajství agentur ČTK a Rebel vypracoval samostatně a k jejímu napsání jsem použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Tato práce má (bez příloh a anotací) 44 stran, počet znaků (včetně mezer) je 90 866.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna veřejnosti i pro účely výzkumu a studia.

V Praze dne 21. května 2010

Martin Jůzek

Poděkování

Na tomto místě bych chtěl poděkovat vedoucí této práce PhDr. Ludmile Trunečkové za pomoc a cenné rady při zpracování diplomové práce. Dále bych chtěl poděkovat své rodině a přítelkyni za jejich trpělivost a také ochotu dozvědět se díky této práci něco o agenturní žurnalistice.

Obsah

ÚVOD	12
1. EURO 2008 – REKAPITULACE UDÁLOSTI	13
2. PROFIL AGENTURY ČTK	17
3. AGENTURA REBEL A DALŠÍ KONKURENTI ČTK	19
3.1 Východoevropská informační agentura	19
3.2 Arteria.....	19
3.3 Informační agentura Moron	20
3.4 Česká tisková agentura	20
3.5 Česká tisková společnost.....	20
3.6 Korzo	21
3.7 ČIA	21
3.8 Česká tisková sportovní agentura	21
3.9 Mediafax.....	22
3.10 Rebel.....	22
4. AGENTURY ČTK A REBEL NA EURU 2008.....	24
4.1 ČTK na Euru 2008.....	24
4.2 Rebel na Euru 2008.....	25
5. KVANTITATIVNÍ KOMPARACE TEXTOVÉHO ZPRAVODAJSTVÍ	
AGENTUR ČTK A REBELA NA EURU 2008.....	26
5.1 Kvantitativní komparace zpravodajství v celém průběhu Eura 2008	26
5.2 Kvantitativní komparace textového zpravodajství agentur ČTK a Rebel v době účasti českého týmu	27
5.3 Kvantitativní komparace textového zpravodajství agentur ČTK a Rebel po vyřazení českého týmu.....	28
6. KVALITATIVNÍ KOMPARACE TEXTOVÉHO ZPRAVODAJSTVÍ	
AGENTUR ČTK A REBEL NA EURU 2008	29
6.1 Analýza mediální produkce den po dni.....	29
6.2 Práce agentur ČTK a Rebel se zdroji	47
6.3 Embargo u agentury Rebel.....	49
6.4 Používané žánry agentur ČTK a Rebel	49

7. KOMPARACE OBRAZOVÉ A DALŠÍ PRODUKCE AGENTUR ČTK A REBEL NA EURU 2008.....	50
7.1 Celková fotografická produkce agentur ČTK a Rebel.....	50
7.2 Produkce infografik agentur ČTK a Rebel	52
7.3 Produkce videí agentur ČTK a Rebel	53
ZÁVĚR.....	53
RESUMÉ.....	55
SUMMARY.....	55
PŘÍLOHY	56
Rozhovor autora bakalářské práce s Karlem Kuncem, šéfredaktorem České tiskové sportovní agentury.....	56
Rozhovor autora bakalářské práce s Miroslavem Krčílem, šéfredaktorem Agentury VLP (dříve Rebel).....	57
Rozhovor autora bakalářské práce s Ladislavem Josefem, vedoucím sportovní redakce ČTK	58
Rozhovor autora bakalářské práce s Tomášem Nohejlem, vedoucím sportu listu Deník.....	60
POUŽITÁ LITERATURA A DALŠÍ PRAMENY.....	62

Úvod

Fotbalové mistrovství Evropy patří mezi výjimečné sportovní akce, které se vždy těší velké pozornosti u divácké veřejnosti, ale také u médií. Kdyby totiž nebylo televize, rozhlasu, novin a internetu, těžko by se šampionát a sport obecně dočkal takové popularity. Jediný, kdo by jej mohl sledovat, by byli diváci přímo na stadionu.

Aby měla ostatní média svou činnost podstatně snazší, objevily se v 19. století na trhu zpravodajské agentury, které jsou často charakterizovány jako noviny pro novináře.¹ A právě z toho důvodu mě zajímalo, jak agentury fungují při takové události, jež je náročná na čas i peníze. V bakalářské práci jsem se proto zaměřil na srovnání České tiskové kanceláře (ČTK) a nově vzniklé agentury Rebel. Zajímalo mě, čím chce konkurovat veřejnoprávní agentuře, kolik zpráv a dalších příspěvků během šampionátu vydá a zda pošle na turnaj své reportéry. Chtěl jsem zjistit, jestli bude zaostávat za zkušenou ČTK, která v roce 2008 oslavila devadesát let od svého vzniku.

Rebel začal fungovat na začátku roku 2008, což znamenalo, že v době evropského šampionátu za sebou neměl ani půl roku své existence. I proto ještě před samotným srovnáním připomínám, že jiné agentury s vizí konkurovat ČTK v minulosti neuspěly, což dokazují jejich výčtem. Tuto část práce doplňuje profil České tiskové kanceláře a Rebelu. Zjišťuji, jestli redakce poslaly do dějiště evropského šampionátu své reportéry a jak se zachovaly poté, co byl český tým vyřazen.

Pro komparaci jejich produkce jsem zvolil kvantitativní, ale i kvalitativní komparaci. Nejdříve zjišťuji, kolik příspěvků v celém průběhu mistrovství Evropy, tj. od 7. června 2008 do 29. června 2008, ta která agentura přinesla. Poté zkoumám, jak se lišilo zpravodajství v době, kdy na turnaji působila česká reprezentace, a v době, kdy už byl národní tým vyřazen. Pro kvalitativní srovnání využívám analýzy denního obsahu agentur ČTK a Rebel. Stáhl jsem si všechny příspěvky vytvořené během Eura a následně jsem je den po dni procházel. Zaznamenával jsem stejné materiály, odchylky a u některých zpráv také čas jejich vydání. Poté mě zajímalo, jaké zdroje obě agentury pro svou práci využívají a zda publikují žánrově jiné než agenturní zprávy. Poslední částí komparace je srovnání ostatního obsahu – tedy fotografií, infografik a videí.

¹ Trunečková, Ludmila: Tiskové agentury, Karolinum, Praha 1997, strana 9

Cílem těchto srovnání má být zjištění, zda je Rebel plnohodnotnou agenturou, která dokáže akci takového rozsahu a významu pokrýt. Zajímalo mě, jestli může koexistovat vedle ČTK, jíž by konkurence v mnohém prospěla.

Kvůli potřebám bakalářská práce jsem na jaře roku 2010 navštívil obě sportovní redakce. Rozhovory s jejich šéfredaktory JUDr. Ladislavem Josefem (ČTK) a Tomášem Nohejlem (Rebel) proběhly pomocí elektronické pošty. Pro poznání agentury Rebel, která se mezitím přejmenovala na agenturu VLP, jsem se ještě osobně setkal s jejím šéfredaktorem Miroslavem Krčilem. S Karlem Kuncem, zakladatelem České tiskové sportovní agentury, jsem mluvil po telefonu.

Přístup do infobanky ČTK jsem získal při návštěvě veřejnoprávní agentury. Zprávy jsem vyhledal pomocí fulltextového vyhledávání. Přestože mi systém našel ke zmíněnému období celkem 798 příspěvků, celkem pět z nich jsem musel vyřadit, protože se netýkaly evropského šampionátu. Náhled do infobanky Rebelu mi umožnil Miroslav Krčil. Seznámil jsem se i s bakalářskou prací Jiřího Mahra z roku 2009, která pojednává stejné události, ale porovnává ČTK s tištěnými deníky Mladou frontou Dnes a Sportem.

K výběru tématu této práce přispěl mj. i fakt, že na evropském šampionátu jsem se ocitl v podobné pozici jako reportéři srovnávaných agentur. Na Euro jsem se dostal jako zpravodaj internetového deníku Aktuálně.cz, tudíž jsem při zpracovávání bakalářské práce využil i své vzpomínky a zkušenosti. Se servisem ČTK ani Rebelu jsem ale tehdy nepracoval.

1. Euro 2008 – rekapitulace události

Mistrovství Evropy ve fotbale, pro které se vžila zkratka Euro, je bitvou nejlepších reprezentačních výběrů „starého kontinentu“. Poprvé se tento turnaj uskutečnil v roce 1960, kdy jej vyhrál Sovětský svaz, ovšem akce byla devalvována neúčastí nejlepších týmů. Před kvalifikací odřekly start Itálie, Velká Británie i Německá spolková republika². Z politických důvodů pak v průběhu soutěže odstoupilo Španělsko, které odmítlo hrát na území Sovětského svazu.³ Až s postupem času začalo být mistrovství Evropy uznávané jako mistrovství světa.

² Dnes Spolková republika Německo

³ Britský server stanice BBC, http://news.bbc.co.uk/sport2/hi/football/euro_2004/history/3078333.stm, online 11.4.2010

Euro se již od šedesátých let koná pravidelně jednou za čtyři roky. Naposledy jej uspořádaly v červnu roku 2008 Rakousko a Švýcarsko, což už samo o sobě stojí za zmínku. Stalo se totiž teprve podruhé v historii, aby Evropská fotbalová asociace (UEFA) přidělila pořádání turnaje dvěma zemím (předtím se Euro hrálo v roce 2000 v Belgii a Nizozemsku). Na rozdíl od nich však tyto dva alpské státy neměly s pořádáním fotbalových akcí či velkých zápasů zkušenosti. Utkání tak hostily menší, většinou zrekonstruované arény tamních klubů, přičemž největší stadion Ernsta-Happela ve Vídni pojal jen něco přes 50 tisíc diváků.⁴

Týmy z pořádajících zemí měly účast ve finálovém turnaji automaticky zajištěnu (Rakousko se do něj dostalo vůbec poprvé v historii). Ostatní výběry včetně obhájce titulu z Řecka musely sehrát kvalifikaci, která zahrnovala zápasy v šesti sedmičlenných a jedné osmičlenné skupině. Losování kvalifikačních duelů proběhlo už na začátku roku 2006 ve Švýcarsku a českému týmu přisoudilo do skupiny D celky Německa, Slovenska, Irska, Walesu, Kypru a San Marina. Na samotné Euro postupovaly dva nejlepší týmy z každé skupiny – celkem se tedy na Euro dostalo šestnáct účastníků.

Český tým pod vedením trenéra Karla Brücknera si sice zkomplikoval boj o postup domácí porážkou s Německem, nakonec však stejného soupeře pokořil později na jeho stadionu v Mnichově, díky čemuž Češi vyhráli celou skupinu. Druhé místo obsadilo právě Německo, které si tím taktéž zajistilo účast na Euru. Na dalších už nepostupových pozicích skončilo s výraznější ztrátou Irsko následované Slovenskem, Walesem, Kypru a San Marinem. Z favorizovaných celků neuspěla v kvalifikaci pouze Anglie, kterou ve skupině předstihlo jak Rusko, tak i Chorvatsko.

Ještě důležitější losování – složení skupin na šampionátu – se uskutečnilo v prosinci roku 2007 rovněž ve Švýcarsku. Český tým byl nasazen do druhého výkonnostního koše, a dostal se tak do skupiny A s pořádajícím Švýcarskem, dále Portugalskem a Tureckem. Vedení reprezentace se nakonec rozhodlo, že ačkoliv všechny tři zápasy ve skupině sehraje mužstvo ve Švýcarsku, tak ubytováno bude v hotelu v rakouském Seefeldu. Znamenalo to, že fotbalisté na zápasy létali a novináři za nimi jezdili auty. Za nejtěžší, tzv. skupinu smrti, byla označována ta, v níž se potkali kromě slabšího Rumunska tři favorité – Itálie (poslední mistr světa), Francie (poslední vicemistr světa) a Nizozemsko (bronzový z Eura 2004).

⁴ Internetové stránky Vídně, <http://www.wien.gv.at/freizeit/sportamt/sportstaetten/stadien/happel.htm>, online 11.4.2010

Turnaj začal v sobotu 7. června a po krátkém slavnostním zahájení se v Basileji uskutečnil zápas českých fotbalistů s domácím Švýcarskem. Češi nezaváhali a porazili svého soupeře 1:0. V dalších utkáních základní skupiny však svěřenci trenéra Brücknera selhali – nejdříve v Ženevě prohráli se silným Portugalskem 1:3, v rozhodujícím duelu na stejném stadionu pak neuspěli proti Turecku. Ačkoliv vedli dvoubrankovým rozdílem, náskok v dramatickém závěru neudrželi a inkasovali tři góly. Porážka 2:3 znamenala konec nadějí na postup do vyřazovací části.

Do čtvrtfinále pro osm nejlepších výběrů se tedy ze skupiny A probojovalo Portugalsko (první místo) a Turecko (druhé místo). Z dalších skupin prošly dál týmy Chorvatska, Německa, Nizozemska, Itálie, Španělska a Ruska. Nejhorším výběrem celého mistrovství se pak stali obhájci titulu z Řecka, kteří na tomto Euru zůstali bez zisku jediného bodu.

Finálový zápas, jenž se hrál v neděli 29. června na vyprodaném vídeňském stadionu, obstaral souboj Španělska s Německem. Z triumfu se nakonec mohli radovat hráči z Pyrenejského poloostrova, kterým stačila k historicky druhému titulu jediná branka. Pro stříbrné medaile si po skončení duelu došli poražení Němci, bronzové medaile skončily v rukách obou poražených semifinalistů z Ruska a Turecka – utkání o třetí místo totiž na evropských šampionátech neexistuje.

Nejlepším hráčem turnaje byl odborníky i fanoušky vyhlášen záložník Xavi z vítězného týmu Španělska. Nejvíce branek zaznamenal jeho krajan David Villa, který v šesti zápasech čtyřikrát rozvlnil síť, za což obdržel Zlatou kopačku – ocenění pro nejlepšího střelce. Oba dva hráči nechyběli rovněž ve vyhlašovaném nejlepším týmu turnaje, do něhož bylo vybráno celkem třiadvacet fotbalistů. Žádný z českých fotbalistů se do tohoto výběru nedostal.

Výsledky českého týmu⁵:

7. června, 18:00

Česko – Švýcarsko 1:0

⁵ Tučně zvýrazněné týmy vyhrály zápas

Branka: 71. Svěrkoš

Sestava ČR: Čech - Grygera, Ujfaluši, Rozehnal, Jankulovski - Sionko (83. Vlček), Jarolím (87. Kováč), Galásek, Polák, Plašil - Koller (56. Svěrkoš).

11. června, 18:00

Česko – **Portugalsko** 1:3

Branky: 17. Sionko – 8. Deco, 63. C. Ronaldo, 90. Quaresma

Sestava ČR: Čech - Grygera, Ujfaluši, Rozehnal, Jankulovski - Sionko, Matějovský (68. Vlček), Galásek (73. Koller), Polák, Plašil (85. Jarolím) - Baroš

15. června, 20:45

Česko – **Turecko** 2:3

Branky: 34. Koller, 62. Plašil – 75. Arda, 87. a 89. Mihat

Sestava ČR: Čech - Grygera, Ujfaluši, Rozehnal, Jankulovski - Sionko (85. Vlček), Matějovský (39. Jarolím), Galásek, Polák, Plašil (81. Kadlec) - Koller

Výsledky vyřazovací části:

Čtvrtfinále:

19. června, 20:45

Portugalsko – **Německo** 2:3

20. června,

Chorvatsko – **Turecko** 1:1 (na penalty 1:3)

21. června,

Nizozemsko – **Rusko** 1:1 (po prodloužení 1:3)

22. června

Španělsko – Itálie 0:0 (na penalty 4:2)

Semifinále:

25. června, 20:45

Německo – Turecko 3:2

26. června, 20:45

Rusko – **Španělsko** 0:3

Finále:

29. června, 20:45

Německo – Španělsko 0:1

2. Profil agentury ČTK

Česká tisková kancelář (ČTK) je veřejnoprávní agentura s více než devadesátiletou historií. Její současná podoba vznikla přijetím zákona (517/1992 Sb.) v roce 1992, který pojednává mj. o založení samostatné české agentury, načež skončila existence té federální.⁶ ČTK sama sebe charakterizuje jako národní tiskovou a informační agenturu, jejímž posláním je poskytovat objektivní a všestranné informace pro svobodné vytváření názorů.⁷ Podle zákona může podnikat, nicméně tato činnost nesmí ohrozit její výše zmíněné poslání. Díky příjmům z podnikání (které tvoří především prodej zpravodajství, výnosy dceřiných společností a dividendy vydavatelství Economie) je od roku 1996 finančně nezávislá na státu. Na fungování ČTK dohlíží sedmičlenná Rada tiskové kanceláře, již volí Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky.

ČTK není světovou ani mezinárodní agenturou, Ludmila Trunečková ji po redukcii exportu a sítě vlastních zpravodajů řadí mezi národní agentury.⁸ Dále by se Česká tisková kancelář dala označit jako agentura zcela univerzální, která informuje o událostech ze všech oblastí lidského zájmu. Kromě slovního zpravodajství v češtině publikuje rovněž menší počet zpráv ve slovenštině a angličtině, protože svůj servis poskytuje českým a zahraničním subjektům – médiím, firmám, ale i fyzickým či právnickým osobám. Vydává vlastní fotografie a nabízí rovněž snímky jedné z největších světových agentur Associated Press (AP). Běžné zpravodajství doplňuje audioservis a videoservis.

Agentura je rozdělena do několika sekcí. Stěžejní ÚSZ (Úsek slovního zpravodajství, do něhož patří domácí, zahraniční, ekonomické, sportovní, exportní, slovenské, dokumentační, grafické a zvukové oddělení) zaměstnával podle výroční zprávy v roce 2008 zhruba 220 novinářů, kteří se v průměru postarali o 668 zpráv denně.⁹ Sportovní redakce

⁶ Federální ČTK zanikla zákonem k 31.12.1992, samostatná česká ČTK vznikla už k 15.11.1992

⁷ Stránky ČTK, http://www.ctk.cz/o_ctk/zakladni_informace/, online 29.4.2010

⁸ Trunečková, Ludmila: Tiskové agentury, Karolinum, Praha 1997, strana 33

⁹ Digitální parlamentní knihovna: Výroční zpráva o činnosti a hospodaření České tiskové kanceláře v roce 2008, <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=58304>, online 29.4.2010

veřejnoprávní agentury vydala ve stejném roce průměrně 115 zpráv za jeden den. Důležitou složkou ČTK jsou i zahraniční zpravodajové, kteří v roce 2008 působili v devíti zemích. Nejpočetnější zastoupení má Slovensko (stálí reportéři operují v Banské Bystrici, Bratislavě, Košicích a Žilině). Vlastní zpravodajství poskytuje agentura také z Belgie (Brusel), Německa (Berlín), Polska (Varšava), Rakouska (Vídeň), Ruska (Moskva), Spojených států amerických (New York) a Velké Británie (Londýn). V roce 2010 byla zrušena pozice zpravodaje v Paříži.

Další sekci ČTK je ÚOZ (Úsek obrazového zpravodajství), který se stará o obrazovou produkci agentury – hlavně jde o fotografie, menší zastoupení má video, na němž podle výroční zprávy z roku 2008 začali klienti šetřit. Novináři těchto oddělení připravili v roce 2008 zhruba 400 fotografií a průměrně osm videí za jeden den, čímž se starají o pokrok v multimedializaci agentury. Ta pokračuje i nadále, k šéfredaktorům pro slovní zpravodajství (PhDr. Petr Holubec) a fotobanku (Ing. Petr Mlch) se totiž nedávno přidal také šéfredaktor multimediálního zpravodajství (PhDr. Jaroslav Richter).

Nedílnou sekci ČTK je i ÚIT (Úsek informačních technologií), který v posledních letech připravil novou fotobanku a videobanku – stránky, z nichž si klienti mohou nové i staré záběry stáhnout. Stejně tak důležitou sekci je Obchodní úsek ČTK, jenž se stará o prodej zpravodajství novým i stávajícím klientům. Připravuje speciální akce, mj. nabízel i balíček k mistrovství Evropy ve fotbale 2008, kdy kromě textových zpráv mohli odběratelé sledovat statistiky hráčů a strohé animace z některých gólových momentů Eura (nikoliv videa s animacemi ze zápasů, ty byly samostatně).

I ČTK ovšem v roce 2008 zaregistrovala problém. Od pádu komunismu, tedy v posledních dvaceti letech, se veřejnoprávní agentura musela vyrovnávat s tím, že jí na tuzemském trhu roste (ale i zaniká) konkurence. A právě v posledních dvou letech potkává největší konkurenty. Na české mediální scéně se totiž nově objevily dvě soukromé agentury - Rebel a Mediafax. Ve výroční zprávě České tiskové kanceláře za rok 2008 se tak objevilo tvrzení, že v nadcházejících letech je nutné ČTK reorganizovat. „Smyslem rekonfigurace je přizpůsobit agenturu vnějšímu prostředí a upravit její strukturu tak, aby dokázala na požadavky klientů odpovídajícím způsobem reagovat i v budoucnosti,“ uvádí se ve zprávě¹⁰. Souvisí to prý s ekonomickou krizí a také s novou konkurencí na českém trhu. ČTK zatím

¹⁰ Digitální parlamentní knihovna: Výroční zpráva o činnosti a hospodaření České tiskové kanceláře v roce 2008, <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=58304>, online 29.4.2010

vždy pokusy ostatních subjektů o vytvoření podobného modelu, jaký funguje na Slovensku¹¹, ustála.

3. Agentura Rebel a další konkurenti ČTK

3.1 Východoevropská informační agentura

První pokus o vznik nové agentury, která by konkurovala ČTK, se datuje již do roku 1988. Na mediálním trhu se tehdy objevila Východoevropská informační agentura (VIA). Jejím prvořadým cílem bylo informovat o tom, co si myslí opozice ve východní Evropě – kromě redakce situované v Československu vznikly i redakce v Polsku, Maďarsku a Sovětském svazu. Agentura chtěla přinášet jiné zprávy než ČTK, většinou ty, které pojednávaly o represivních zásazích vůči opozici. Po pádu komunismu ale začala mít finanční problémy a ačkoliv se jí podařilo po několika měsících obnovit, k výraznějšímu úspěchu to nevedlo. Jak uvádí Ludmila Trunečková v knize Tiskové agentury, „Československá redakce zůstane spjata se jmény zakladatelů Petra Uhla, Jana Urbana a Petra Pospíchala, stejně jako s vydáním nepravdivé zprávy o smrti studenta Martina Šmída při zásahu na Národní třídě 17. listopadu.“¹²

3.2 Arteria

Na podzim roku 1991 oživil československou scénu nový subjekt se jménem Arteria. Tato agentura se zaměřovala především na politické dění, z něhož přinášela podrobné zprávy, detaily kolem hlasování o zákonech atd. Arteria se asi nejvíce zviditelnila po roce svého působení, když vydala informaci o tom, že ODS už nebude podporovat prezidentskou kampaň Václava Havla. Zprávu následně převzala i Československá televize, načež se proti tomu rázně ohradil Václav Klaus a vše popřel. Podle tehdejšího vydání týdeníku Respekt dokonce šéf ODS požadoval odvolání ředitele veřejnoprávní stanice Jiřího Kantůrka.¹³ Arteria nakonec zanikla, mnozí zaměstnanci ale pokračovali v započatém díle v České tiskové agentuře (více v kapitole o ČTA).

¹¹ Na Slovensku úspěšně existují dvě agentury: Dříve státní, nyní už veřejnoprávní TASR a vedle ní soukromá SITA

¹² Trunečková, Ludmila: Tiskové agentury, Karolinum, Praha 1997, strana 94

¹³ Archiv Hospodářských novin a Respektu, <http://respekt.ihned.cz/c1-35933780-minuly-tyden>, online 24.4.2010

3.3 Informační agentura Moron

Zhruba jen jeden rok (v období let 1992 - 1993) fungovala na trhu Informační agentura Moron. Další z konkurentů ČTK chtěl uspět na všech novinářských „frontách“, což potvrzuje i to, že u něj brzy pracovalo zhruba osmdesát stálých zaměstnanců. Nicméně podle Ludmily Trunečkové agentura moc nefungovala. „Nejen, že se Moronu nepodařilo ovlivnit zpravodajský trh, on na něm nebyl takřka znát.“¹⁴ Nezískal totiž moc odběratelů, i když mezi ně patřily třeba i známé deníky Blesk a Rudé právo.

3.4 Česká tisková agentura

Vznik další agentury, která byla pojmenována Česká tisková agentura, podnítily dva důvody. Odběratelé ČTK z řad novin začali na začátku roku 1993 tvrdit, že úroveň zpravodajství veřejnoprávní agentury není dobrá. Ludmila Trunečková k tomu ovšem dodává možný druhý důvod. Jak Unie vydavatelů denního tisku, která vypsala výběrové řízení na vznik nové agentury, tak i šéfredaktoři se totiž postavili proti tehdejšímu zavedení Rady ČTK, kontrolnímu orgánu, jenž dodnes dohlíží na chod agentury.¹⁵ O rok později tak vznikla nová společnost - ČTA a v lednu roku 1995 začala nabízet své zpravodajství. Nejdříve úspěšně, poté však došlo ke sporům mezi akcionáři (tj. Burzovní společnosti pro kapitálový trh a a.s. Investing). Agentura začala mít finanční problémy a v květnu roku 1996 zkrachovala.

3.5 Česká tisková společnost

Hned po ČTA, v červnu roku 1996, se na trhu objevila podobná agentura, jejíž servis tvořili skoro titíž novináři. Jmenovala se Česká tisková společnost. Pod zkratkou ČTI začala vydávat podrobné a relativně univerzální zpravodajství, k němuž si také pomáhala odebíráním zahraničních agentur – např. Reuters, AFP či APA. Ani tohoto konkurenta se však Česká tisková kancelář nemusela dlouho obávat. Stejně jako její předchůdkyně, i ČTI v druhé polovině roku 1997 zanikla kvůli potížím s financováním nákladného provozu. Se stejnou zkratkou se pak snažila ještě uspět Česká informační společnost, ani ona však na trhu neuspěla.

¹⁴ Trunečková, Ludmila: Tiskové agentury, Karolinum, Praha 1997, strana 96

¹⁵ Trunečková, Ludmila: Od VIA k ČTA, KMIT č. 6/96, strany 33-35

3.6 Korzo

Korzo je první agenturou po listopadu 1989, která se dokázala prosadit na trhu vedle ČTK. Možná proto, že jde o jasně specializovanou agenturu, která se zabývá hlavně bulvárním zpravodajstvím. Nepíše o politice ani o sportu a pokud ano, tak o tom, co který politik či sportovec měl na sobě a jaký z toho byl skandál. Právě proto se Korzu podařilo vedle veřejnoprávní agentury uspět, už od začátku (vznik Korza se datuje na konec roku 2000) jí nechtělo konkurovat. „ČTK má v popisu práce seriózní zpravodajství z dění v domácí politice, ekonomice, zahraničí či sportu. Oblastem V.I.P., šoubyznysu, kuriozit, zákulisí významných událostí a podobným tématům se však systematicky nevěnuje, protože její poslání je jiné. Právě to je prostor pro naše uplatnění,“ uvedl na začátku projektu tehdejší šéf Dušan M. Spáčil.¹⁶ Zpravodajství Korza odebírá řada bulvárních časopisů a internetových stránek, například i největší český zpravodajský server Novinky.cz.

3.7 ČIA

V trochu jiném prostředí se pohybuje Česká informační agentura (ČIA). Ačkoliv začala působit už v roce 1997, se zpravodajstvím toho neměla mnoho společného. V prvních letech své existence jen monitorovala média (s důrazem na ekonomiku) a analýzy prodávala nejružnějším společnostem. V letech 1999-2003 však začíná tvořit vlastní redakci, která již sama zprávy vytváří. Agentura se pak i nadále soustředí na firemní klientelu a vysoké manažery, jimž dodává co nejrychlejší obsah. Až na výjimky (specializované finanční servery Kurzy.cz a Patria.cz) se s jejími zprávami v médiích nesetkáte. Mezi hlavní klienty ČIA patří ekonomický gigant ČEZ, pro kterého připravuje anglický server o české ekonomice. V roce 2010 také Česká informační agentura spustila vlastní webový portál www.cianews.cz, na němž lze najít její zpravodajství bezplatně.¹⁷

3.8 Česká tisková sportovní agentura

Další specializovaná agentura, která chtěla využít mezery na mediálním trhu. O sport v médiích byl, je a asi vždy bude zájem. Proto v roce 2004 vznikl projekt České tiskové sportovní agentury (ČTSA). Ta za finanční úplatu dodávala zprávy například portálu Volný.cz, postupně se však zájem o novinky laděné na regiony vytrácel – úroveň nabízeného

¹⁶ Server PressWeb, <http://www.pressweb.cz/zprava/tiskova-agentura-korzo-zahajila-cinnost>, online 24.4.2010

¹⁷ Server ČIA: <http://www.cianews.cz/historie>, online 25.4.2010

servisu totiž nebyla příliš kvalitní – jak co se týče kvantity, tak i rychlosti. Agenturu stále vede Karel Kunc, který byl rovněž na jejím startu. „Od vydávání sportovních zpráv z regionů jsme ustoupili, soustředíme se ale i na menší sporty a píšeme také o sportovních akcích. Nyní máme pouze volně přístupný web, který žije z inzerce,“ uvedl Kunc v rozhovoru s autorem diplomové práce.¹⁸

3.9 Mediafax

Agentura Mediafax vznikla v červnu roku 2008 se smělou vizí. Nejen že chtěla koexistovat vedle ČTK, ona dokonce plánovala přetáhnout některé její klienty k sobě. A s relativní úspěšností se jí daří alespoň dál fungovat. Díky finančnímu zázemí a zkušenostem z Rumunska, kde existuje už skoro dvacet let její mediální „sestra“, dokázala jako univerzální agentura přežít dva roky, během nichž se zabydlela na české mediální scéně. Založil ji mediální magnát Adrian Sarbu, ředitel americké firmy CME, která ve střední a východní Evropě vlastní několik televizních stanic, mj. i českou televizi Nova. Na začátku roku 2010 ale Sarbu agenturu prodal (údajně za jedno euro) a novým vlastníkem se stala přímo CME.¹⁹ Mezi klienty Mediafaxy patří kromě Novy její portál Tn.cz, servis dále odebírá bezplatný ekonomický deník E15, zpravodajské servery jako Kurzy.cz, Našeadresa.cz, Efofbal.cz a portál Tiscali.cz.

3.10 Rebel

První zmínka o vzniku agentury Rebel (nyní Agentura VLP) se datuje na konec roku 2007. Odborný časopis Marketing&Media v prosinci téhož roku napsal o dvou krocích vydavatelství Vltava-Labe-Press. Akciová společnost, která vydávala noviny s názvem Deník a Šíp, tehdy ukončila odebírání zpráv ČTK a naopak avizovala spuštění své vlastní agentury.²⁰ Projekt nazvaný Rebel (zkratka ze slov Redakce Belgická) vedl Roman Gallo a měl dvě ambice: spojit redakce ze všech koutů České republiky do jednoho internetového systému, díky němuž by se pak mohlo zpravodajství prodávat i dalším subjektům.

¹⁸ Viz příloha, rozhovor s Karlem Kuncem, 19.4.2010

¹⁹ Server Hospodářských novin Ihned.cz, <http://ekonomika.ihned.cz/c1-40079340-cme-kupuje-agenturu-mediafax-zaplati-za-ni-jedno-euro>, online 26.4.2010

²⁰ Archiv časopisu Marketing&Media, <http://mam.ihned.cz/c1-22533220-vlp-zahajuje-vlastni-agenturu>, online 30.4.2010

„Komunikace mezi redakcemi Deníků se dřív dělala jen pomocí mailů a také telefonicky, což bylo hodně nepraktické. Proto jsme chtěli udělat jeden velký redakční systém,“ vysvětlil současný šéf agentury Miroslav Krčil v rozhovoru s autorem diplomové práce.²¹ Podle jeho slov sice nebylo prvotním záměrem konkurovat České tiskové kanceláři a zásadně změnit mediální trh, ale tento krok se prý nabízel. Vedení Vltava-Labe-Press totiž usoudilo, že má silné odnože redakcí, které po celém území ČR vydávají vlastní noviny (např. Kladenský deník, Táborský deník, Olomoucký deník...). Tištěný náklad všech Deníků činil v lednu roku 2008 zhruba 387 tisíc kusů, z toho se prodalo téměř 315 tisíc kusů²². I proto vznikla ve VLP myšlenka na vytvoření univerzální agentury se zaměřením na regionální dění.

Gallo si od projektu mnohé sliboval. Do každé ze sekcí přišlo několik novinářů se zkušenostmi z agentur (či internetových serverů) a tehdejší ředitel avizoval, že Deník (a potažmo Šíp) je v lecčems silnější než ČTK. Podle něj totiž Rebel nově sdružoval 700 novinářů a dalších 300 externistů, kteří jsou v průběhu čtyřadvaceti hodin schopni vytvořit zhruba 5000 zpráv.²³ To je skoro osminásobek produkce veřejnoprávní agentury.

Zvláštností Rebelu bylo ale také to, jak v dobách svého startu fungoval. Kromě ústřední redakce totiž existovaly redakce regionální a internetové, jejichž činnost bylo nutné dobře koordinovat, aby více novinářů nepsalo o tomtéž (i když jinak). Ne vždy se to podařilo, načež smělé plány o prodeji zpráv vzaly za své. Žádné články se totiž v ostatních médiích neobjevily, výjimkou byl portál Atlas.cz, jenž však neodebíral zprávy z Rebelu, nýbrž mu byly dodávány přímo z webových stránek Deníku. Tato spolupráce už je nyní minulostí a Agentura VLP, na níž se Rebel přejmenoval, zprávy ostatním médiím nenabízí. Naopak opět, od začátku roku 2010, abonuje servis České tiskové kanceláře. „Prodáváme jen fotografie. O lokální fotografie je docela zájem. Články neprodáváme, protože naše úsilí připravit texty do té podoby by nemohlo odpovídat finanční návratnosti,“ řekl k tomu Krčil.²⁴

²¹ Viz příloha, rozhovor s Miroslavem Krčilem, 29.3.2010

²² Veřejně přístupný výzkum Kanceláře ověřování nákladů tisku ABC ČR na stránkách <http://www.abccr.cz>, online 18.5.2010

²³ Internetový server Lupa.cz, <http://www.lupa.cz/clanky/regionalni-deniky-ct-a-economia-meni-strategie>, online 1.5.2010

²⁴ Viz příloha, rozhovor s Miroslavem Krčilem, 29.3.2010

Vznik agentury rozhodně nepomohl tištěným novinám – z bulvárního Šípu se stal týdeník a prodaný náklad Deníku klesl za dva roky skoro o 100 tisíc na 228 tisíc výtisků.²⁵ Relativní úspěch na druhou stranu prokazuje samotný web Deník.cz, který v průběhu posledních let zažívá nárůst návštěvnosti. Z průzkumu Netmonitor společnosti Mediaresearch vyplývá, že tento zpravodajský server denně navštíví v průměru 70 tisíc reálných uživatelů. Ze srovnání posledních tří let vyplývá, že internetová verze Deníku stoupá v oblibě – zatímco za celý leden roku 2008 ji navštívilo 487 tisíc reálných uživatelů, v lednu roku 2009 to již bylo 603 tisíc reálných uživatelů a v lednu roku 2010 dosáhl web nejvyšší návštěvnosti 657 tisíc uživatelů. Počet zobrazených stránek (tzv. page views) se dokonce více než zčtyřnásobil. Na začátku roku 2008 zhlédli uživatelé celkem 8,5 milionů stránek, v lednu roku 2010 to bylo 35 milionů stránek.²⁶

4. Agentury ČTK a Rebel na Euru 2008

4.1 ČTK na Euru 2008

Česká tisková kancelář pojala mistrovství Evropy ve fotbale jako důležitou akci, na níž je třeba vyslat vlastní reportéry. Vzhledem k účasti českého týmu je to pochopitelné, zachovala se stejně jako při minulých šampionátech či jiných významných sportovních událostech. Ze soustředění v Rakousku a zápasů ve Švýcarsku tak referovali tři zvláštní zpravodajové – dva píšící novináři (Petr Halaburda, Martin Gregor) a jeden fotoreportér (Radek Petrášek). Na speciálním zpravodajství se podílel ještě jeden žurnalista – zahraniční zpravodaj ČTK ve Vídni (František Václavík), který se však spíše zaměřil na nefotbalové události kolem Eura (atmosféra, fanoušci, ekonomika).

„Vzhledem k tomu, že reportéři na místě zpravodajsky pokrývají jen český tým a jeho nejbližšího soupeře, jsou dva reportéři na místě dostatečným řešením. ČTK (a v podstatě žádná národní agentura) se nemůže v nasazení sil měřit s giganty typu Reuters nebo AFP, kteří mají na takových událostech více než stočlenný tým,“ vysvětlil Ladislav Josef, šéf

²⁵ Veřejně přístupný výzkum Kanceláře ověřování nákladů tisku ABC ČR na stránkách <http://www.abccr.cz>, online 18.5.2010

²⁶ Veřejně dostupné výsledky průzkumu Netmonitor. Online 1.5.2010
http://netmonitor.cz/outputs/2008_01_NetMonitor_offline_report.pdf,
http://netmonitor.cz/outputs/2009_01_NetMonitor_offline_report.pdf,
http://netmonitor.cz/outputs/2010_01_NetMonitor_offline_report.pdf,

sportovní redakce ČTK, v rozhovoru s autorem diplomové práce.²⁷ Informace o dalších výběrech čerpala pražská redakce právě ze zahraničních agentur, dále také z televize a specializovaných internetových serverů.

Smolný konec českého týmu na Euru ovlivnil další práci sportovní sekce ČTK – zvláštní zpravodajové z Eura odjeli a články se psaly jen z Prahy. S výjimkou finále ve Vídni, které sledoval na místě zvláštní reportér. „Vyřazení českého mužstva znamená pro ČTK vždy zásadní změnu v organizaci práce. Zpravodajský tým se vrací domů a v dalším průběhu šampionátu využíváme jiné zdroje. Z nich dostáváme takové množství informací o mužstvech, hráčích, ale i o atmosféře v místě, že by další setrvání reportérů v dějišti bylo plýtváním penězi,“ dodal k tomu Ladislav Josef.²⁸

4.2 Rebel na Euru 2008

Redakce nové agentury Rebel byla v době evropského šampionátu v roce 2008 ve specifické situaci. Vůbec poprvé se totiž novináři zvyklí psát jen pro noviny či web museli vyrovnat s tím, že nemohou využívat servis ČTK a naopak sami by měli produkovat podobný typ zpravodajství. Na české mediální scéně šlo v té době o raritu, kromě internetového serveru Aktuálně.cz se totiž všechna ostatní velká (i čistě specializovaná sportovní) média o zprávy veřejnoprávní agentury opírala. Proto byli na Euro vysláni celkem tři žurnalisté (Jan Hamrník, Daniel Hajný, Tomáš Nohejl) a jeden fotograf (Martin Sidorjak), další snímky pak bral Rebel z agentury Reuters.

„Měli jsme dva reportéry u českého týmu v Rakousku a jednoho "volného" ve Švýcarsku. Využívali jsme služeb jednoho fotografa, v té době exkluzivního spolupracovníka redakce. Redaktoři psali prioritně pro tištěné noviny a v rámci časových možností (soboty, pozdní finiš, žhavé aktuality apod.) i pro web,“ uvedl Tomáš Nohejl, šéf sportovní sekce Deníku, v rozhovoru s autorem diplomové práce.²⁹ Kromě běžného zpravodajství, referování ze zápasů a interview s hráči však měla nově vzniklá agentura výhodu v regionech. Odtamtud jim totiž členové redakce či externisté pomáhali se zajímavými a někdy i exkluzivními materiály – šlo o rozhovory s místními odborníky nebo rodinami českých reprezentantů.

²⁷ Viz příloha, rozhovor s Ladislavem Josefem, 10.5.2010

²⁸ Viz příloha, rozhovor s Ladislavem Josefem, 10.5.2010

²⁹ Viz příloha, rozhovor s Tomášem Nohejlem, 10.5.2010

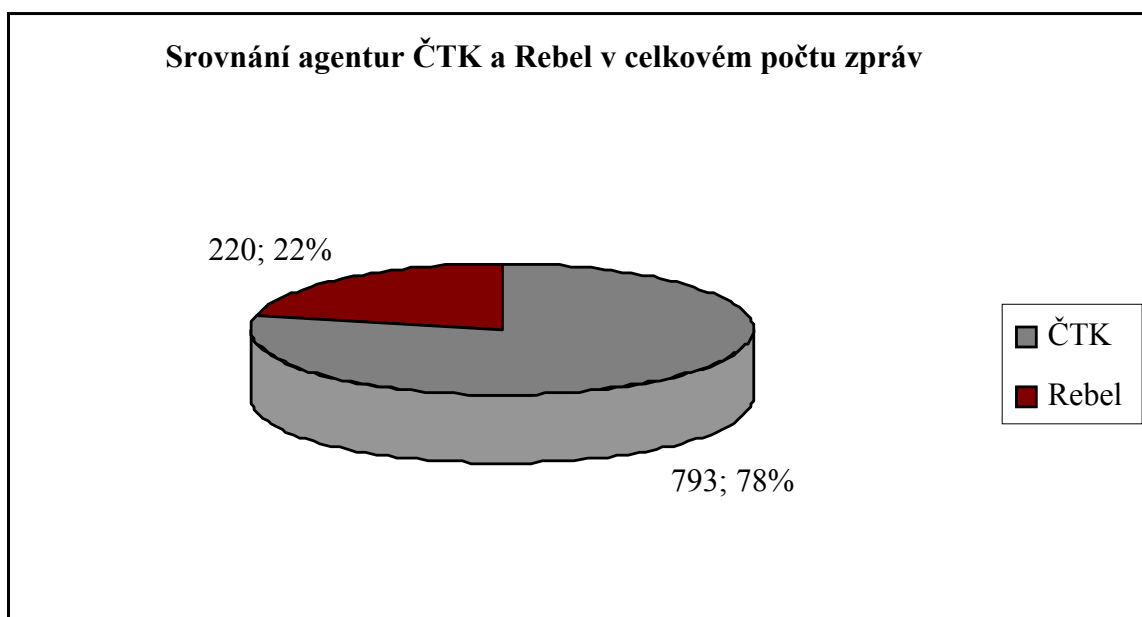
Ne vždy byla spolupráce redakcí spojených v agenturu úspěšná – často se stávalo, že v internetové verzi se objevovaly podobné informace (se stejným významem) jako o den později v novinách, nicméně byly psány jiným autorem z Prahy a novináři v článku citovali zahraniční zdroje – často agenturu Reuters. Navíc agenturou neprošly všechny články, které byly k Euru napsány. „Ačkoliv bylo zavedeno pravidlo, že se všechno má dávat do agentury, ne vždy to autoři dodržovali,“ dodal k tomu Krčil.

Servis agentury Rebel byl navíc ochuzen o materiály bulvárního deníku Šíp, který vycházel do roku 2009³⁰. Na evropský šampionát jel z této redakce jeden zvláštní sportovní zpravodaj (Pavel Dosadil).

5. Kvantitativní komparace textového zpravodajství agentur ČTK a Rebel na Euru 2008

5.1 Kvantitativní komparace zpravodajství v celém průběhu Eura 2008

Evropský šampionát, který trval celkem třiatdvacet dní, značně proměnil podobu sportovního zpravodajství ve všech českých médiích. Ostatní sporty šly stranou, především se psalo o fotbale a Euru. Vidět je to i na příkladu agentur ČTK a Rebel.

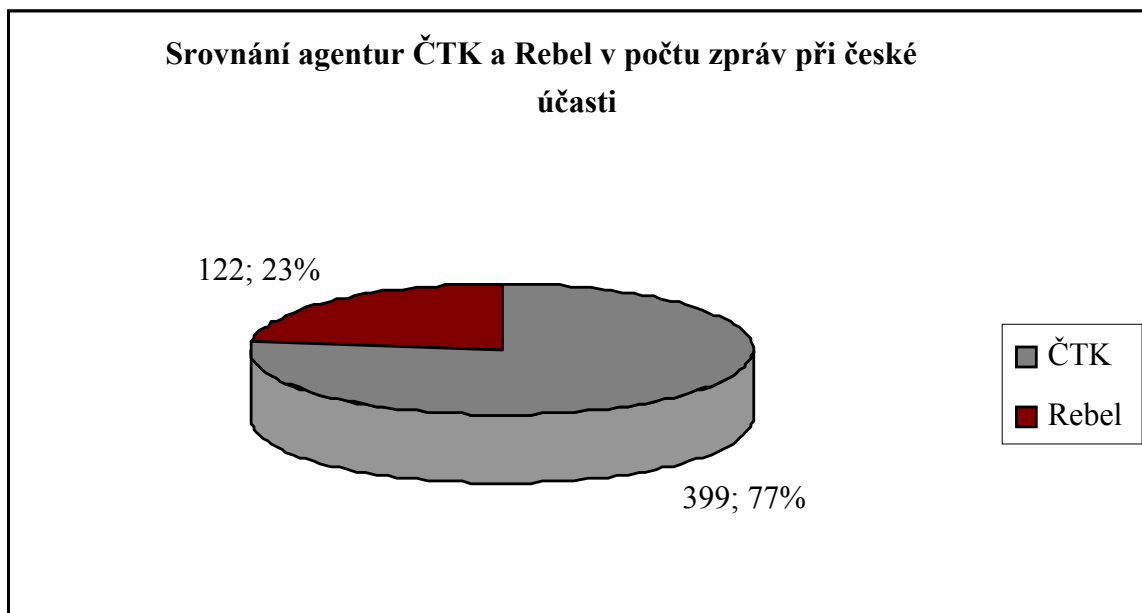

³⁰ Od dubna 2009 vychází Šíp jako týdeník

Česká tisková kancelář vydala v průběhu celého mistrovství celkem 793 zpravodajských materiálů. V běžném provozu by tento počet stačil téměř na její celkovou týdenní produkci.³¹ Rebel přinesl ve stejné době 220 zpráv, což je podstatně méně, pokud si uvědomíme, že se na zpravodajství (minimálně na tom z dějiště šampionátu) podílel stejný počet novinářů. Tento rozpor je dán několika faktory.

Na rozdíl od Rebela totiž ČTK plnila roli agentury, která nabízí svým klientům co nejrychlejší servis včetně sestav, poločasových výsledků a aktualizovaných zpráv. Z jedné zprávy tak mohly po vyjádření dalších aktérů nakonec vzniknout dva, tři i čtyři příspěvky. Kromě běžné produkce navíc veřejnoprávní agentura nabízela denně tzv. ranní otvíráky³², které spíše než pro čtenáře byly určeny novinářům, a poté krátké, dokonce jen třídstavcové materiály, jež se mnohdy ani nedostaly do jiných médií. Přes všechna zmíněná fakta se však dá říci, že Rebel v celkové kvantitativní komparaci s ČTK silně zaostával, jelikož i on (v menší míře) přinášel statistiky a nebýt jich, dopadl by v tomto srovnání ještě hůře.

5.2 Kvantitativní komparace textového zpravodajství agentur ČTK a Rebel v době účasti českého týmu

³¹ Sportovní redakce v agentuře ČTK vydala v roce 2008 celkem 42 543 zpráv, tj. cca 818 zpráv za týden. Zdroj: Výroční zpráva o činnosti a hospodaření České tiskové kanceláře v roce 2008

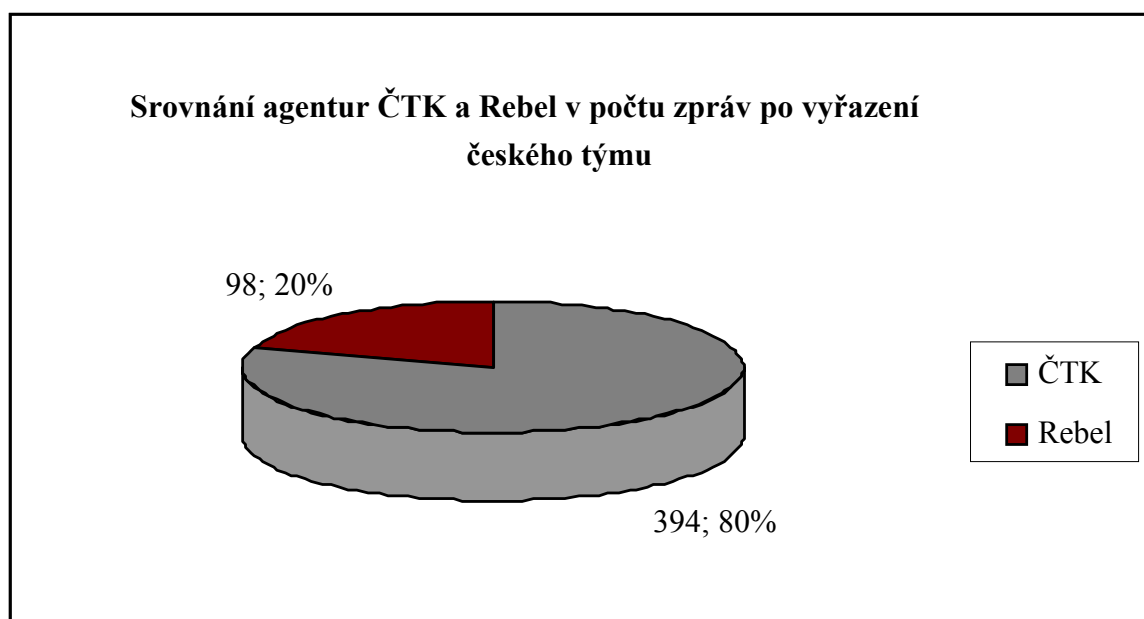
³² Otvírák je výraz pro úvodní a hlavní zprávu novin. V agenturním pojetí ČTK jde o zprávu, která předchází významné události (v době Eura šlo o zprávy vydávané v noci před zápasem). Obvykle obsahoval nejdůležitější informace o zápase a soupeřích

První fází Eura byly základní skupiny, po nichž se český tým s mistrovstvím musel rozloučit. Od začátku šampionátu do vyřazení fotbalové reprezentace (od 7. června do 15. června) uplynulo pouhých devět dní, během nichž však obě agentury vydaly více než polovinu celkového počtu svých materiálů. ČTK přinesla 399 zpráv, Rebel 122 zpráv.

Tento poměr je přes menší počet dní logický – žurnalisté měli na začátku turnaje snazší přístup k informacím, protože ti, kteří byli na místě, mluvili s českými fotbalisty a trenéry každý den na tiskových konferencích a v mixzónách³³, kde se hráči zastavovali před nebo po trénincích. O zprávy byl mnohem větší zájem, a tak byli častěji oslovováni experti z řad bývalých či současných hráčů a trenérů.

5.3 Kvantitativní komparace textového zpravodajství agentur ČTK a Rebel po vyřazení českého týmu

Vyřazení českého týmu v základní skupině hodně ovlivnilo další mediální produkci obou agentur. Zatímco ČTK se snažila dál psát o událostech na šampionátu, pro agenturu Rebel mistrovství v podstatě skončilo. Česká tisková kancelář vydala ve zbývajících čtrnácti dnech (16. června až 29. června) 394 zpráv, její konkurent Rebel zaostal s 98 zpravodajskými příspěvky (což je méně než čtvrtina produkce ČTK).

³³ Mixzónu lze charakterizovat jako vyhrazené místo pro novináře, kde je možno zastavit fotbalisty či realizační tým a pořizovat s nimi rozhovory. V době Eura 2008 byly mixzóny jak na stadionech, tak v Seefeldu

6. Kvalitativní komparace textového zpravodajství agentur ČTK a Rebel na Euru 2008

Fakt, že Česká tisková kancelář vydala během Eura 2008 několikanásobně více zpráv než Rebel, ještě nemusí znamenat, že by nový konkurent ČTK nedokázal pracovat jako agentura. Právě proto přichází po srovnání počtu příspěvků také kvalitativní komparace. Analýza produkce den po dni by měla dokázat, zda Rebel v některých materiálech převyšoval ČTK. K tomu budou určující tyto faktory: téma a zpracování zprávy, její rozsah, čas vydání a také to, o který žánr jde. Sledované období je identické, tedy od 7. do 29. června 2008.

6.1 Analýza mediální produkce den po dni

Sobota 7. června 2008

Přestože 7. června odstartoval evropský šampionát a do jeho programu zasáhli čeští fotbalisté, řadil se tento den k průměru co se týče produkce textového zpravodajství. Jak ČTK, tak ani Rebel nenabídly svým odběratelům mnoho příspěvků. Veřejnoprávní agentura napsala celkem třiatřicet zpráv, soukromá přinesla dvanáct zpráv. Za tento nízký počet mohou především dva důvody – byla sobota a většinu důležitých materiálů a rozhovorů vydaly agentury v předchozích dnech.

Při pohledu na typ a čas vydaných materiálů je zřejmé, že ČTK spoléhala na odpoledne a večer, kdy se uskutečnily první dva zápasy fotbalového mistrovství. Kromě ranního strohého otvíráku mohli klienti už jen využít připravenou a ekonomicky laděnou zprávu, podle níž Evropská fotbalová federace (zkratka z angličtiny UEFA) očekává díky Euru zisk 1,3 miliardy korun. Napsal ji vídeňský zpravodaj František Václavík. Další „vlastní“ příspěvek před začátkem turnaje publikovala ČTK po poledni, kdy vyšla zpráva s titulkem *Moderátor Bouček bude na stadionech Eura ladit české fanoušky*. Zajímavé téma, které zpracoval reportér Petr Halaburda, zpřesňovalo mylné informace o tom, že Bouček by mohl komentovat i slavnostní zahájení. Později moderátora vyfotil přímo na stadionu fotograf Radek Petrášek. Další ze zpravodajů Martin Gregor nabídl reportáž, v níž popsal, co se děje v Basileji z pohledu fanoušků. Novináři v Česku pak dodali další zprávu o plných náměstích a restauracích. Až večer byla produkce veřejnoprávní agentury o něco pestřejší. Při zápase

Česka se Švýcarskem vydala ČTK první fleš³⁴ o změně stavu. Po další fleši o konci utkání a tradičních statistikách (branky, sestavy, střídající hráči) následoval ve 20:13 pozápasový referát, v němž agentura popsala nejzajímavější události duelu. Následovaly ohlasy hráčů, trenéra Brücknera a také profil českého střelce Václava Svěrkoše. Za zmínku stojí i shrnutí, kde stručnou zprávu o českém úspěchu doplňovaly další odstavce o výhře Portugalska nad Tureckem, dalších dvou soupeřů českého týmu, poté opět statistiky a tabulka skupiny.

Agentura Rebel sice vydala méně zpravodajských příspěvků, ale zvláště před utkáním šlo o materiály, které převyšovaly ČTK. Zvláštní zpravodaj Tomáš Nohejl přinesl dopoledne rozhovor ze setkání s uznávanými zahraničními trenéry Arsenem Wengerem a Ottmarem Hitzfeldem, který pojednával o šancích českého celku na Euru. K zápasu se Švýcarskem poté dodal rozhovor s kapitánem soupeře Alexandrem Freiem se zajímavým titulkem *Vím, jak na Čecha, chlubí se švýcarský snajpr*. Další novinář Jan Hamrník zase připomněl podobný osud trenérů obou týmů, kteří se rozhodli po evropském šampionátu skončit, i kdyby jejich svěřenci dosáhli na titul. Nejen sportovní rubrika, ale rovněž ta ekonomická zase mohla využít zprávy o tom, že čeští fotbalisté mají v rámci Eura k dispozici speciální víno z moravských vinic. Rebel sice bodoval vlastními příspěvky, ale večer za ČTK téměř ve všem zaostal. Vydal zprávu o českém vítězství (v 19:50, tedy o třináct minut dříve než veřejnoprávní agentura), dále statistiky a totéž zopakoval u duelu Portugalska s Tureckem. Jenže to bylo ze strany Rebela vše, například vyjádření aktérů si nechal na další dny.

Neděle 8. června 2008

Druhým dnem šampionátu byla neděle 8. června, kdy se začala zvětšovat propast mezi vydanými zprávami ČTK a Rebela. ČTK jich během dne přinesla sedmačtyřicet, Rebel jen třináct. Bylo to i proto, že soukromý podnik vydavatelství VLP si nejzajímavější informace schovával až na pondělí do tištěných deníků.

Česká tisková kancelář odstartovala své zpravodajství už čtyři minuty po osmé hodině ranní, kdy díky rychlému překladu ze švýcarských médií vznikl příspěvek s titulkem *Švýcarský tisk píše o dvojité smůle a nezasloužené prohře*. Ještě do jedenácti hodin vydala ČTK další tři materiály, v nichž citovala cizí média – jedna zpráva byla kritikou českého

³⁴ Fleš je první zpráva, která oznamuje významnou událost, viz Šmíd, Milan – Trunečková, Ludmila: Novinář a jeho zdroje v digitální éře, Karolinum, Praha 2009, strana 156

výkonu v domácím tisku, další se týkala poznatků rakouského tisku a poslední se věnovala portugalským novinám. Během dne agentura nabídla rozsáhlý text s názory tří expertů, z něhož je rovněž znát jistá dávka kritiky vůči českému mužstvu. Pozápasové zpravodajství doplnily dvě krátké zprávy o sledovanosti střetnutí v TV Prima a o promítání sporného okamžiku na velkoplošné obrazovce na stadionu. Asi nejzajímavější zprávu přinesla ČTK o tom, že několik desítek českých fanoušků uvízlo po utkání na letišti v Basileji. Agenturu o nepříjemnostech ve Švýcarsku informoval herec Ivan Trojan a hlavně díky jeho osobě se zpráva dostala do dalších médií a byla poté i aktualizována o vyjádření pravděpodobného viníka, slovenské letecké společnosti. Odpoledne přinesli zvláštní zpravodajové ze Seefeldu další ohlasy trenéra Karla Brücknera a českých fotbalistů, mj. i zraněného Zdeňka Pospěcha, který k utkání neodcestoval. ČTK neopomněla ani informovat o tom, který politik utkání sledoval přímo v Basileji a dodává, že tehdejší předseda Strany zelených Martin Bursík raději navštívil skauty. Večer agentura informovala o zápasech skupiny B v podobném režimu, jaký nastolila první den. Výsledky dvou utkání flešovala, přidala statistiky a znovu shrnutí.

Rebel přišel v neděli dopoledne s jednou zprávou týkající se vítězství českého celku. Krátce po desáté hodině (tedy dvě hodiny po ČTK) se objevil materiál s titulkem *Češi měli štěstí, shodla se cizina*. Stejně jako v případě veřejnoprávní agentury šlo o reflexi zahraničních médií s hodně podobným, jen kratším obsahem. Zatímco ale materiály veřejnoprávní agentury psal zvláštní zpravodaj ve Vídni, v případě Rebelu šlo o běžného sportovního redaktora Vojtěcha Žižku, jenž kromě švýcarských listů cituje i britský Daily Telegraph (který však Euro nesledoval tolik kvůli neúčasti anglické reprezentace) a německý Frankfurter Allgemeine Zeitung. Tím veškerý servis o úvodním českém představení na několik hodin skončil. Až večer přichází další autor Michal Kuchta se zprávou, v níž trochu zvláště kombinoval vyjádření švýcarského kouče a poté experta z řad trenérů Martina Haška. O mnohem lepší příspěvek se postaraly regiony, z nichž asi tím nejlepším byl rozhovor s Vratislavem Lokvencem, bývalým reprezentantem. Co se týče rychlosti vydaných zpráv z večera, tak pomyslný souboj skončil nerozhodně – referát z duelu Rakouska s Chorvatskem sice Rebel vydal o sedmnáct minut později než ČTK, ale ten následující ze zápasu Německa s Polskem přinesl o pět minut dříve.

Pondělí 9. června 2008

Produkce agentury ČTK už neměla 9. června stoupající tendenci. V pondělí nabídla klientům osmatřicet zpráv, Rebel jich ovšem přinesl patnáct. Souvisí to zřejmě s tím, že

konečně přišel běžný pracovní den a také sehrál svou roli program českého týmu. Ten už se soustředil na dalšího soupeře.

Právě na to reaguje i ČTK, která se po ranních rozšiřujících zprávách o prohře Rakušanů již věnuje Portugalsku. Ve třech materiálech přibližuje tento jihoevropský tým, jeho největší hvězdu Cristiana Ronalda a připomíná čtvrtfinálový souboj z Eura v roce 1996, který svým třicetimetrovým lobem rozhodl Karel Poborský. Tyto profily ještě doplňuje zpráva Petra Halaburdy s titulkem *Expert Jirkal: Portugalci sází na pevnou obranu a produktivitu*. Na tomto příkladu je znát, že veřejnoprávní agentura neshbírala v Seefeldu jen hlasy fotbalistů, ale psala opravdu i vlastní zprávy. Miroslav Jirkal totiž pro českého kouče analyzoval soupeře a některé postřehy sdělil i reportérovi ČTK. Typicky fotbalová témata ozvláštňuje pokračování o fanoušcích, kteří zůstali na letišti v Basileji. Podle veřejnoprávní agentury jim letecká společnost zaplatí odškodné. Dále přidává zprávu o dosavadních úspěšných sázkách na výsledky Eura. Zpráva není zcela relevantní, protože vychází jen ze závěrů dvou českých společností, zcela ignoruje další na trhu (včetně internetových sázkových kanceláří). Večerní zpravodajství ze dvou utkání nenabídlo nic důležitého, trochu překvapivě vydala ČTK i profil nizozemského fotbalisty Sneijdera, který se na výhře holandského celku nad Francií (3:0) podílel jednou brankou.

Rebel se pokusil časovou prodlevu mezi sobotním zápasem a pondělním dnem trochu skrýt zprávou s prvky komentáře³⁵, kterou redakce pustila do světa hned po půlnoci. V materiálu s titulkem *Vyhráli, ale přesto. Co bylo špatně?* se Jan Hamrník zamýšlí nad tím, co by se mělo v zápase proti Portugalsku vylepšit. Další příspěvky už jsou ale typicky pozápasové a nepřinášejí nic, co by se v ostatních médiích neobjevilo – šlo o rozhovory s Václavem Svěrkošem, Tomášem Ujfalušim a krátkou zprávou o tréninku s Karlem Poborským. Další zprávou, která tak trochu kopírovala víkendovou produkci ČTK, byla ta o fanoušcích uvízlých v Basileji. Redaktoři z Rebelu informují o tom, že mezi nimi byl i herec Trojan, ale místo něj zpovídají Petra Dědka, podnikatele a šéfa hokejového klubu z Vrchlabí. Z prostého důvodu, článek primárně vznikl pro Krkonošský deník. Rebel rovněž se zpožděním přidává zprávu o řadících německých příznivcích – tento materiál vydala

³⁵ Komentář vychází ze známého faktu, který dává do souvislosti. Ve sportovní žurnalistice se dělí na komentář autora (názor žurnalisty) a komentář expertů (názor osobností), viz také Osvaldová, Barbora, Halada, Jan a kolektiv: Encyklopedie praktické žurnalistiky a marketingové komunikace, 3. vydání, Praha, Libri 2007, strany 103 a 104

veřejnoprávní agentura v neděli večer. Večerní zápasy dopadly stejně jako předcházející den – referát z prvního zápasu měl dříve Rebel, o druhém utkání napsala jako první ČTK.

Úterý 10. června 2008

Den před dalším českým zápasem, tedy 10. června, publikovala ČTK šestačtyřicet zpráv. Naopak Rebel přinesl jen čtrnáct zpráv. Reportéry sledující český tým přitom čekal náročný den – zatímco fotbalisté odletěli do Ženevy letadlem, novináři se vydali na šestihodinovou cestu autem.

Na produkci ČTK je to vidět. Dopoledne totiž její zpravodajové přispěli jen několika předpřipravenými zprávami, které nové informace nepřinesly. Asi nejvíce „zbytečným“ příspěvkem byl ten s titulkem *Portugalci chtějí zaplašit vzpomínky na Poborského lob*. Ačkoliv by se zdálo, že jde o informace z tábora soupeře, opak je pravdou. Text jen sumarizuje předchozí vzájemné utkání včetně toho z Eura 1996. ČTK přitom vydala podrobnosti o vzájemných duelech již v pondělním profilu. Za zajímavý materiál se naopak dá považovat výzva polského nacionalisty Miroslawa Orzechowského, jenž chce Polákům hrajícím za Německo odebrat polský pas. Přesun na jih Švýcarska potom novinářům zkomplikovala informace německé agentury DPA, podle níž byl někdo z českého týmu v hotelu okraden. První zpráva se nakonec dvakrát rozšiřovala, vedení reprezentace totiž nejprve událost nepotvrdilo a poté vydalo neurčité vyjádření („došlo ke zcizení hotovosti ve výši tří vstupenek“). Další, tentokrát už ryze fotbalové záležitosti dodali žurnalisté z tiskové konference – vznikl tak jeden materiál s hlasy trenéra Brücknera a druhý s kapitánem Ujfalušim.

Rebel začíná den zprávou týkající se útočníka Milana Baroše a spekulacemi o jeho budoucnosti. Od ČTK se odlišuje rozhovorem se záložníkem Markem Matějovským a vydává materiál podobný otvíráku. Po několika méně významných zprávách stojí za zmínku večerní rozhovor s Tomášem Ujfalušim. Jde totiž o stejné téma ze stejné předzápasové tiskové konference. Zatímco veřejnoprávní agentura přišla s titulkem *Ujfaluši: Portugalci, to není jen Ronaldo*, Rebel dává článku nadpis *Nesmíme dát Ronaldovi žádný prostor, ví Ujfaluši*. Martin Gregor, respektive Jan Hamrník si upravili citace dle svého, význam však zůstal nezměněn. Viz pasáž ČTK: „Podle Ujfalušihho čeští zadáci musí věnovat stejnou pozornost i Quaresmovi, Nanimu, Dekovi či Simaovi. Jsou všichni výborně rychlostně vybavení, umí hrát v soubojích jeden na jednoho a mají výbornou střelu. Není to o jednom či dvou hráčích, nebezpečných je

jich víc, což je pro bránící tým vždy těžší,‘ uvedl Ujfalusi“. Rebel ve formě rozhovoru přináší tyto věty: „*Zatím jsem proti němu ještě nikdy nehrál, ale o jeho kvalitě pochopitelně vím. Ale není to jenom Ronaldo, kromě něj tam jsou Nani, Quaresma, Simao, Deco...*“ Večerní zprávy stihl dříve vydat Rebel, v obou případech byl rychlejší než ČTK o několik málo minut.

Středa 11. června 2008

Den zápasu Česko – Portugalsko, který byl na programu 11. června, se stal co se týče produkce ČTK hodně úspěšný, věnovala totiž mistrovství Evropy doposud nejvíce prostoru. Alespoň to lze usoudit z jejího celkového počtu čtyřiapadesáti zpráv. Rebel zůstal na čtrnácti zprávách.

Veřejnoprávní agentura přitom během středečního dopoledne žádný podstatný příspěvek k Euru nevydala. Až kolem třinácté hodiny zjistila, že už bylo ve Švýcarsku zadrženo osm českých fanoušků. Stejně jako v případě prvního zápasu se zpravodajové pustili do reportáže *Město bankéřů v dusném počasí ovládla klidná atmosféra*. Jejich dlouhý text nicméně nabízel zbytečná klišé („fanoušky dostihla ospalá atmosféra“) či nevhodné výrazy („desetiletý klučina se pustil do nerovného souboje se staršími výrostky“). Během večerních zápasů flešovala redakce celkem šest zpráv, čtyřikrát šlo o změnu stavu v zápase Česko – Portugalsko, jednou o konečný výsledek tohoto duelu a jednou o konečný výsledek druhého utkání Švýcarska s Tureckem, které skončilo 1:2. Došlo i na první vážnou opravu. ČTK si neprostudovala nová pravidla určující kritéria pro postup ze skupiny v případě shodného počtu bodů. Několik minut tak tvrdila, že i přes výhru Turecka stačí českému výběru k postupu remíza. Poté se opravila a ve zvláštní zprávě to vysvětlila. Kromě ohlasových zpráv nabídla ještě večer názory expertů.

Rebel na začátku dne vydal komentář, který zařídil bývalý rozhlasový komentátor Ivan Hoffman. Není psán jazykem sportovního novináře, spíše jde o pohled fanouška a televizního diváka. To však nemusí být na škodu. Následuje několik připravených zpráv – v jedné autor tvrdí, že dobrým útokem by mohla být obrana, což je jedna z mnoha fotbalových frází. Druhý dopolední materiál s titulkem *Svět podle brankářského mága Petra Čecha* je podstatně zajímavější, protože poodkrývá metody přípravy špičkového brankáře a je z něj poznat, že si téma někdo vymyslel a připravil. Další zpráva pak opět vychází z tiskové konference, z níž měla ČTK zprávu již v úterý. Při pohledu na čas vydání nejpodstatnějšího

příspěvku dne – referátu z českého zápasu – vítězí znovu Rebel (20:04 vs 20:08). Jeho vítězství však devaluje krátký pětiodstavcový text.

Čtvrtek 12. června 2008

Česká tisková kancelář držela nastolený standard i ve čtvrtek 12. června, kdy o Euru napsali její novináři padesát zpráv. Rebel den po utkání, v němž čeští fotbalisté prohráli s Portugalskem, přinesl celkem patnáct zpráv.

Stejně jako v neděli po úvodním zápase, i tentokrát se první zprávy ČTK věnovaly ohlasům v médiích. Agentura citovala dokonce noviny z pěti zemí: šlo o švýcarský, rakouský, německý, český a portugalský tisk, jehož poznatky byly pro klienty zřejmě nejzajímavější. Tamní uznávaný trenér José Mourinho totiž prohlásil, že Češi to Portugalcům usnadnili, když nenasadili do základní sestavy útočníka Jana Kollera. Ranní nabídku doplňovalo delší povídání s brankářem Čechem. Kolem poledne pak vyšly dva materiály zaměřené na Turecko – první příspěvek se ještě vracel ke středečnímu utkání se Švýcarskem, druhý pak přinášel sebevědomý pohled dalšího soupeře českého týmu s titulkem: *„Turci věří, že rozhodující zápas skupiny vyhrají po 90 minutách“*. Odpolední produkce byla různorodá co se týče typu zpráv i jejich obsahu. ČTK flešovala, který rozhodčí bude řídit poslední zápas skupiny, informovala rovněž o sledovanosti fotbalu na Primě a nemohly chybět zprávy o tom, co dělá reprezentace, která měla ten den volno. Po vítězném zápase Chorvatska nad domácím Rakouskem vydává agentura správně zprávu, že tým z Balkánu má blízko postup ze skupiny. Brzy (po skončení duelu Německa s Polskem) už dodává, že Chorvaté jsou jistým účastníkem čtvrtfinále, který by mohl narazit na český tým.

Rebel už tentokrát tolik neotálel, první ohlasovou zprávu – rozhovor s Barošem – vydal hned po půlnoci. Další materiál pak na něj trochu navazuje, chválí totiž složení českého útoku. Snaha o kombinaci několika žánrů s dobře zapadajícími citacemi hráčů by nebyla špatná, nebýt titulku: *„Koller a Baroš? Ne, útok tentokrát obra postrádal“*. Stačilo by změnit minulý čas na přítomný a kde kdo by si mohl myslet, že řeč je o tom, jak český tým bude hrát a ne o tom, jak hrál. Dopoledne ještě Rebel rozebral, že se nepovedlo uhlídat portugalskou hvězdu Ronalda a podobně jako ČTK se zajímá o to, co se děje v táboře Turecka. Jako v minulých dnech, i tentokrát měla soukromá agentura převahu v rychlosti zpracování večerních zápasů – v případě remízy Rakouska s Polskem (1:1) činil rozdíl mezi oběma srovnávanými médii dokonce dvacet minut, což není ve sportovní žurnalistice běžné. ČTK

omlouvá fakt, že v samém závěru padl situaci měnící gól, který jednoho z pořadatelů ještě uchoval ve hře o postup ze skupiny.

Pátek 13. června 2008

Srovnání počtu zpráv z pátku 13. června nedopadlo pro Rebel dobře. Zatímco on jich vydal pouhých třináct, ČTK v průběhu dne přinesla třiapadesát materiálů. Poprvé v průběhu turnaje tak byl rozdíl mezi produkcí obou agentur více než čtyřnásobný.

První ranní příspěvky České tiskové kanceláře zajistil vídeňský zpravodaj, jenž po prvním rakouském zisku bodu citoval tamní tisk a poté popsal, co se dělo v metropoli a její fanzóně³⁶. Následují tři profily k tureckému týmu, poslednímu českému soupeři ve skupině. Pozornost si zasloužila i zpráva z novinářského prostředí, která pojednávala o tom, jak německý reportér nestíhal let do Rakouska, a tak vyhrožoval letišti bombou. Běžné zpravodajství naplňují ohlasy ke čtvrtčním zápasům. O vlastní témata týkající se českého celku je však ten den až na výjimky relativně nouze. Výjimkou je opět názor experta Jirkala, podle něhož disciplína patří k největším tureckým slabinám. Zpravodajství ze Seefeldu ještě k večeru doprovázejí další materiály - vyjádření trenéra Brücknera, který skončí po Euru, i kdyby reprezentace uspěla. Následuje text s titulkem *Rozehnal: Věříme, že na žádné penalty nedojde* a další dvě kratší zprávy s názory jiných českých fotbalistů před posledním zápasem skupiny. K večernímu už obvyklému zápasovému zpravodajství agentura přinesla dva profily.

Rebel se první zprávou ještě vrací k čtvrtčnímu dni a prozrazuje, že fotbalisté měli volno, které strávili golfem i posilováním. I redaktoři tohoto média přinesli rozhovor s Petrem Čechem, jde však o tentýž, který měla ČTK už ve čtvrtek. Dá se to poznat na odpovědích brankáře, jenž se v nich zamýšlí i nad novým koučem jeho zaměstnavatele Chelsea. Nelze ale říct, že by Rebel vždy zaostával. Kupříkladu tentýž rozhovor s Rozehnalem, jaký měla veřejnoprávní agentura, se do jeho systému dostal v 17:29, což bylo o čtyři minuty před ČTK. Vlastní materiál pak přináší Jan Hamrník, jehož zpráva byla nazvána jasně *Jedenáct příkázání k postupu do čtvrtfinále*. Další „exkluzivní“ zprávou je interview s Miroslavem Beránkem, jenž byl do roku 2006 asistentem trenéra české reprezentace. Na zpravodajství z 13. června se ukázalo, že ČTK sice může mít kvantitativní převahu, ale její konkurence může prorazit zase kvalitou. Večerní zápasové zpravodajství vyhrál na čas Rebel – oba referáty měl dříve.

³⁶ Fanzóna je místo, kde se během Eura a MS sdružují fanoušci bez vstupenky na stadion. Velkoplošné obrazovky doplňují malé tribuny, stánky s upomínkovými předměty i občerstvením

Sobota 14. června 2008

Zpravodajství agentur bylo den před zápasem Česka s Tureckem nevýrazné nejen v počtu vydaných příspěvků. Fakt, že ČTK publikovala jen čtyřiatřicet zpráv a Rebel zůstal na třinácti materiálech, ovšem neovlivnilo to, že by nebylo o čem psát, nýbrž to, že v sobotu pracovalo méně novinářů.

Veřejnoprávní agentura začala víkendový provoz odlehčenou zprávou určenou i jiným než sportovním redakcím. Čtyřodstavcový text pojednává o tom, že brankář Španělska chytá v rukavici jen se čtyřmi prsty. Další produkce je podobná jako před zápasem s Portugalskem – zvláštní zpravodajové jen mírně upravují páteční profily a vydávají nový text o bilanci vzájemných duelů s Tureckem. Dalším připraveným materiálem je rozhovor se záložníkem Radoslavem Kováčem, který říká, že i když utkání sleduje jen z lavičky, tak není naštvaný. Jedním z nejdelších textů celého Eura se pak stala zpráva psána pražskou redakcí: *Brankář Buffon je po chycené penaltě hrdinou, udržel Italy ve hře*. Dvanáct dlouhých odstavců pojednává o zajímavém dění ve skupině C, kde minimálně jeden z finalistů posledního MS (Francie, Itálie) nepostoupí do čtvrtfinále. Za exkluzivní zprávu ČTK se dá považovat ta, že zraněný Tomáš Rosický přijede podpořit národní tým do Ženevy. Večerní zápasové zpravodajství z jiných skupin doplnily hlasy českého a tureckého trenéra z tiskových konferencí.

Rebel přináší dvě zprávy k českému týmu, vesměs však nenabízí nové informace, spíše připomíná, o co proti Turkům půjde a jak by mohl český tým nastoupit. Dále se věnuje i přímo soupeři a jeho náladě v týmu. Michal Kuchta dodal příspěvek, v němž cituje slova tureckého brankáře Volkana Demirela, který se rozhovořil pro oficiální stránky šampionátu. Tentýž autor o něco později podobně jako ČTK připomíná situaci ve skupině C, nicméně místo Italů si vybírá oslavy nizozemského postupu. Zpráva s reportážními prvky *Nizozemci zaplavili Bern. Slavili debakl Francie* pojednává o tom, že ve švýcarském městě bylo až 150 tisíc holandských fanoušků. Večerní pozápasové referáty opět dopadly, co se týče času, lépe pro Rebel, jenž byl rychlejší v obou případech zhruba o patnáct minut.

Neděle 15. června 2008

Posledním zápasem skupiny byl ten Česka s Tureckem. Nakonec šlo i o poslední duel reprezentace na turnaji a také poslední utkání trenéra Brücknera na lavičce reprezentace. Česká tisková kancelář zaznamenala čtyřiačtyřicet zpráv, Rebel zůstal na třinácti zprávách.

Zápas o bytí, či nebytí zvládla veřejnoprávní agentura pokrýt slušně. Znovu sice před utkáním nevydala mnoho novinek, po jeho skončení však předvedla rychlé zpravodajství, které klienti z řad deníků (tlačení uzávěrkou) museli uvítat. Během dne vynikla poprvé (a na turnaji bohužel i naposledy) reportáž z místa konání zápasu. Díky zajímavým poznatkům (fotografování fanoušků se známými hokejisty, prázdné řecké stánky či pivo za 110 korun) mohla reportáž nepřítomného čtenáře přece jen vtáhnout do centra dění do Ženevy. Odpolední produkci ČTK ještě doplňuje názor expertů, kteří varují před defenzivní taktikou. Při večerním zápase pomáhala zpravodajům pražská redakce, i díky tomu tak sport České tiskové kanceláře v rozmezí hodiny a půl vydal sedm fleší (čtyři o změně skóre, dvě o výsledcích a jednu o zranění Matějovského). Zprávu o vyřazení národního týmu přinesla ČTK ve 22:48, referát o jedenáct minut později. Na textu je znát, že byl psán nejprve jako text o českém postupu a poté byl ve spěchu změněn. Reportér Petr Halaburda totiž závěrečné drama a tři turecké branky popisuje v jediném odstavci a chybí mu pasáž o neproměněné šanci českého celku, která předcházela obratu soupeře. Už krátce po jedenácté hodině vydává agentura vyjádření trenéra Brücknera (kvalitu i délku opět ovlivnila časová tíseň) s titulkem *Brückner si představoval konec jinak, závěr označil jako kolaps*. Zpráva pak byla po půlhodině aktualizována o další hlasy včetně citací kouče a kapitána soupeře. Do půlnoci stihla ČTK vydat shrnutí a profil „kata“ českého výběru, střelce dvou branek Nihata.

Rebel před zápasem přináší jen čtyři zprávy. Nejprve uvádí, že čeští fotbalisté na velkých turnajích vždy vyhráli penaltový rozstřel. Znovu nechybí odhady expertů, tentokrát Tomáš Nohejl oslovil aktivního fotbalistu Lukáše Zelenku, který hrál několik let tureckou ligu. Regiony zase dodávají názory internacionálů Luboše Kubíka a znovu Vratislava Lokvence. Ještě jednou (až odpoledne) následuje materiál s pohledem do turecké kabiny, která věří, že přes neoblíbeného soupeře se jí povede postoupit. Netradičně pak Rebel hodinu před začátkem utkání vydává samostatnou zprávu s odtajněním české sestavy, což ČTK dělá běžně. Její konkurent ovšem zabodoval s pozápasovým referátem. Vydal jej ve 22:41, tedy dříve než krátký referát veřejnoprávní agentury. Navíc byl až na závěrečnou pasáž o dost srozumitelnější, živější a více vystihoval průběh utkání. Do půlnoci však Rebel žádný ohlasový článek vydat nestihl.

Pondělí 16. června 2008

Český tým byl z turnaje vyřazen v neděli večer. Dalo se tedy čekat, že v několika následujících pracovních dnech bude produkce obou médií stoupat, protože vyřazení

reprezentace k vydání nejrůznějších zpráv vybízelo. Minimálně v pondělí se tato předpověď naplnila – jak ČTK, tak i Rebel přinesly rekordní počet zpráv, který do konce šampionátu již nepřekonal. Prvně jmenovaná agentura nabídla osmašedesát materiálů, druhá sedmnáct.

Svou roli na tom sehrál právě nedělní zápas, který končil relativně pozdě. V obou agenturách tak ještě i v noci novináři dopisovali další materiály. ČTK dvanáct minut po půlnoci přinesla krátkou zprávu, která hovoří o reprezentačním konci kariéry Jana Kollera, přičemž cituje útočnickovo vyjádření v televizi Prima. Hned dvě minuty poté přináší zvláštní zpravodaj Martin Gregor hlasy z mixzóny stadionu. Mluvil s několika hráči včetně Kollera (který se jen opakuje), jejich rozbor nešťastného konce pak reportér rozdělil do dvou částí. Ještě v 1:20 nabízí agentura reportážní zprávu o atmosféře – zatímco v Ženevě prý vládl klid, bouřlivé oslavy se konaly v Německu, kde žije početná turecká menšina. Hned ráno krátce po šesté hodině vydala ČTK zprávu reflektující názory českých médií. Později publikuje agentura i podobné zprávy s ohlasy švýcarského, rakouského, německého, tureckého, slovenského i francouzského tisku. Klienti mohou využít rovněž tři obsáhlejších zpráv, které vznikly z pozápasových rozhovorů s českými fotbalisty Petrem Čechem (*Čech: Moje chyba rozhodla o tom, že jedeme domů*), Janem Kollerem (*Koller po derniéře nechápal, jak Češi mohli ztratit zápas s Turky*) a zraněným Tomášem Rosickým. Reportéři se pak rychle přesunuli do Seefeldu, kde je čekala poslední tisková konference s trenérem Brücknerem. Ještě před ní manažer reprezentace Vlastimil Košťál oznámil, že u týmu končí, což agentura flešovala ve 14:24. Z pondělního setkání s novináři poté vydala ČTK materiál s titulkem *Brückner: Když přijímám velká vítězství, musím i umět prohrávat*, což byl text s mnoha citacemi trenéra a s minimální přidanou hodnotou novináře. O vesměs kritické ohlasy expertů se odpoledne postarali bývalí hráči či současní trenéři jako Ladislav Vízek, Josef Csaplár, Jiří Kotrba a František Komňacký. Agentura se také rozhodla zjistit, jaký vliv bude mít vyřazení českých fotbalistů na ekonomiku (například: *Sázkové firmy: Po vyřazení Čechů klesnou sázky o desítky procent. Nebo: Neúspěch českých fotbalistů produkci piva neovlivní. A také: Odborníci: Vyřazení ČR na Euru zřejmě příjmy z reklamy neovlivní*).

Rebel stejně jako ČTK vydal zprávu ihned po půlnoci. Přesně v 00:48 vyšel příspěvek s titulkem *Smutný Brückner dělal, že neslyší*, který detailně popisoval tiskovou konferenci po utkání s Tureckem a tedy i její průběh – nejen to, co trenér řekl, ale i jak se choval a jak vypadal. Následuje zpráva o konci manažera Košťála, nicméně tato agentura ji vydává už po deváté hodině ranní – cituje totiž server Lidovky.cz, jenž s informací přišel jako

první. Dále reportér Daniel Hajný přináší skoro tentýž rozhovor s Petrem Čechem (pouze kratším než u ČTK). Stejně jako další média, i Rebel vybral silný titulek *Moje chyba rozhodla, že jedeme domů, ví Čech*. Zbývající dvě zprávy vsadily také na nejdůležitější okolnosti českého konce. Zpráva s titulkem *Kollerova velmi krutá derniéra* na první pohled připomíná podobný text veřejnoprávní agentury, leč není tomu tak. Autora Jana Hamrníka až tolik nezajímá, co útočník po porážce říkal, ale shrnuje poslední vystoupení tohoto hráče. Poté vyšlo interview z tiskové konference, na níž odstupující manažer Košťál uvedl, že Češi jsou po Euru v minusu dvanácti a půl milionu korun. A poslední materiál (jako u ČTK) zachycuje zmatečný přílet fotbalistů do České republiky, který si příliš novináře nezískal, protože někteří fotbalisté se změnou příletového terminálu vyhnuli dalším dotazům. Zpravodajství z večerních zápasů skupiny B dopadlo lépe pro ČTK, která v obou případech předstihla Rebel v rychlosti vydání referátů.

Úterý 17. června 2008

Vzhledem k vyřazení českého týmu začalo být Euro pro česká média nezajímavé. Je to znát i na příkladu agentur ČTK a Rebel. Hned v úterý 17. června dramaticky klesla jejich produkce – veřejnoprávní agentura přinesla devětadvacet zpráv, Rebel jich vydal patnáct.

Česká tisková kancelář poskytla klientům svůj standard, nic víc. Napsala otvíráky k nadcházejícím utkáním, dodala několik zajímavostí z německého týmu (např. ohrožený start útočníka Podolského ve čtvrtfinále) a bulvárnější zprávu o rvačce řeckého fotbalového předsedy s novinářem. Český tým už téměř neřeší. Zmíní ještě jednou konec manažera Košťála, kdy ČTK citovala domácí tisk a jeho reakce. Dále vydala zprávu o tom, že Petru Čechovi pohrozil kvůli chybě jeho sponzor Adidas.

Rebel má nabídku podstatně bohatší – ráno má sice rozhovor s trenérem Brücknerem (schovaný z pondělí), dále však nabízí vlastní rozhovor se záložníkem Liborem Sionkem a také tato agentura reaguje na Čecha a jeho problém se sponzorem. S ČTK má podobnou zprávu o Podolském (publikováno o skoro tři hodiny dříve). Rebel si rovněž všímá toho, že řecký kouč Rehhagel zůstane u řecké reprezentace, přestože na Euru nezískali jeho svěřenci ani bod. Zajímavostí bylo srovnání večerního zpravodajství – soukromá agentura nejdříve vydala referát o zápase Itálie s Francií, po němž se z postupu do čtvrtfinále radovali Italové. Veřejnoprávní agentura naopak dřív přinesla souhrn toho nejdůležitějšího z duelu Nizozemska s Rumunskem. Zápasy přitom skončily ve stejný čas.

Středa 18. června 2008

Po středě 18. června byly známi všichni účastníci čtvrtfinále a začínala druhá fáze turnaje. Možná i proto ČTK vydala sedmatřicet zpráv, tedy podobný počet příspěvků, jako v době, kdy byl český tým ještě ve hře. Rebel zaostal s deseti příspěvky.

Dopoledne se veřejnoprávní agentura věnuje výsledku skupiny C, kdy za branami čtvrtfinále zůstala Francie. Hlavní zprávou je ta s titulkem *Italové už měli objednané letadlo, teď děkují Nizozemsku*. Právě díky holandskému týmu mohli mistři světa dál pomýšlet na úspěch, přestože už se chystali na návrat domů. V průběhu dne nabízí ČTK další reakce, především zklamaných Rumunů a Francouzů. Stejně jako většina českých médií, i ona přináší krátký rozhovor s českým prezidentem Václavem Klausem, podle jehož názoru potřebuje český tým radikální změnu. K většímu počtu zpráv si ve středu agentura pomohla díky aktualizovaným materiálům. Jde například o rozšiřovaný text o trestu pro tureckého brankáře Volkana Demirela, jenž na konci zápasu s Českem napadl Kollera, nebo o jiném trestu pro německého kouče Joachima Löwa, který musí čtvrtfinále proti Turecku strávit na tribuně.

Produkce Rebela byla slabší. Dopoledne se podobně jako ČTK věnuje „skupině smrti“, v níž neuspěla Francie, a i proto ukončili dva její fotbalisté Claudie Makelele a Lilium Thuram reprezentační kariéru. Nic víc ze zahraničního dění nenabídla, k Euru se pak vztahuje rozhovor s Petrem Radou, asistentem trenéra Brücknera a jeho pravděpodobným nástupcem. Informace z večerních zápasů dopadly lépe pro Českou tiskovou kancelář. Dříve totiž přišla se zprávou, že posledním čtvrtfinalistou se stali Rusové.

Čtvrtek 19. června 2008

Propast v produkci zpráv se mezi oběma agenturami začala postupně zvětšovat – ve čtvrtek 19. června vydala ČTK jednatřicet zpráv, Rebel jich nabídl pouze šest. Nutno navíc dodat, že zpravodajství veřejnoprávní agentury bylo promyšlenější.

Dokazuje to i jeden z prvních čtvrtečních příspěvků ČTK, kterým je analýza Petra Havlíka. Titulek *Favorité Eura splnili cíl, jen Češi a Francouzi selhali* vystihuje, o čem tento rozbor je. Kromě vlastní analýzy agentura přináší po několika dnech i hlasy expertů (nikoliv stále stejných osobností), kteří tvrdí, že fotbal jde rychle dopředu. Dále redakce zkoumá tisk v pořádajících zemích a díky tomu informuje o tom, co se podle ciziny na Euru nepovedlo. Asi nejzajímavější zprávu dne, která rovněž vychází ze zahraničních médií, přinesl navrátilivší

se reportér Martin Gregor. Převzal zprávu televizní stanice Eurosport, která české fotbalisty zařadila do nejlepšího (Tomáše Galáska) a nejhoršího výběru šampionátu (Petra Čecha).

Rebel kromě zpravodajství z večerního zápasu nabízí jednu jedinou větší zprávu. Jde o zjištění, že kouč Rada nemá podporu ve fotbalovém svazu, aby nahradil Brücknera. Referát z prvního čtvrtfinále Německa s Portugalskem vydala první agentura ČTK, Rebel zaostal o dvě minuty.

Pátek 20. června 2008

Průběh čtvrtfinálových utkání produkci obou agentur příliš nezměnil. V pátek 20. června nabídla ČTK klientům šestadvacet zpráv, Rebel jich přinesl osm.

Veřejnoprávní agentura vydala první materiál hned v osm ráno, v němž informuje o dlouhotrvajícím zranění portugalské hvězdy Ronalda. Ihned po vyřazení jeho týmu lékaři prozradili, že musí na operaci. Až po této zprávě přicházejí na řadu tradiční mediální ohlasy – první vycházejí z oslavných německých novin, druhé pak sledují portugalský tisk. Za zmínku ještě stojí text zabývající se budoucností rakouských stadionů, kterou popsal vídeňský zpravodaj. Dále už šlo vesměs o čisté zápasové zpravodajství.

Rebel přichází s nejlepší jedenáctkou mistrovství, kterou sestavili novináři z Deníku. Před utkáním s Nizozemskem se pak autoři více věnují ruskému překvapení – jeden příspěvek přibližuje útočníka Andreje Aršavina, druhý kouče ruského týmu Guuse Hiddinka, jenž je shodou okolností Holanďan. Také v Rebelovi zachytili zprávu o zranění Ronalda, vydali ji ale až po patnácté hodině. Večerní referát ze čtvrtfinálového zápasu Turecka s Chorvatskem, který skončil penaltovým rozstřelem, publikoval Rebel o dvacet minut dříve než ČTK.

Sobota 21. června 2008

S víkendem počet zpravodajských příspěvků o Euru ještě klesl. Dvaadvacet zpráv napsala Česká tisková kancelář, Rebel jich vytvořil pět.

První zprávu vydala ČTK krátce po půlnoci, šlo o profil tureckého brankáře Rüstüho, jenž vychytil svému týmu postup do semifinále. Až mezi desátou a jedenáctou hodinou se v redakci rozhodli citovat bulvární deník Blesk, podle kterého Baroš po vyřazení sprostě

nadával trenéru Brücknerovi. Během dne přinesla agentura ještě pokračování o tureckém postupu včetně zprávy o jedné oběti oslav (11:50).

Rebel přinesl zprávu se stejným tématem, ovšem byl o deset minut pomalejší. Při večerním referátu ze zápasu Nizozemska s Ruskem si to v Rebelovi vynahradili, byť ČTK předstihli jen o jednu minutu.

Neděle 22. června 2008

I když ve Vídni vrcholilo čtvrtfinále turnaje, ČTK v neděli 22. června zažila vůbec nejhorší den co se týče počtu zpráv. Vyдалa pouhých sedmnáct zpráv, což je mj. stejné číslo, jakého dosáhl Rebel při svém nejlepším dni (16. června). Tentokrát konkurent veřejnoprávní agentury publikoval šest materiálů.

Úvodní zprávu, stejně jako v sobotu, obstaralo pokračování kauzy Milan Baroš versus Karel Brückner. ČTK cituje internetové stránky fotbalového svazu, které odmítají, že by se něco mezi hráčem a koučem stalo. Agentura i cituje SMS z tohoto serveru, podle níž měl útočník označit celou aféru za smutnou. Následuje několik ohlasů na vítězství Ruska nad Nizozemskem a zajímavá zpráva, že Turecko už má k dispozici jen čtrnáct hráčů.

Rebel se sporu Baroše s Brücknerem, kterou rozpoutala konkurence, nevěnuje. Z českého prostředí přináší jen informaci o tom, že novým koučem reprezentace nebude Ivan Hašek, který dostal nabídku, ale odmítl ji. Jen jedna dlouhá zpráva s vyjádřením aktérů přibližuje ruský triumf vedený koučem Hiddinkem. Poslední čtvrtfinále mezi Itálií a Španělskem se znovu prodlužovalo. Rychleji, o jedenáct minut, vydal referát Rebel.

Pondělí 23. června 2008

Až po více než dvou týdnech přerušil šampionát volný den. V pondělí 23. června se nehrálo, to však produkci ČTK tolik neovlivnilo. V její sportovní redakci připravili novináři čtyřiatvacet zpráv, zatímco u Rebela vznikly jen tři.

Česká tisková kancelář tentokrát nevydávala žádné statistiky a fleše k zápasům, tudíž bylo zajímavé sledovat, co během dne připraví za texty. O stěžejní materiál se postaral analýzou znovu Petr Havlík, který připomíná, že až na postup Španělska uspěly ve čtvrtfinále týmy, jimž se předtím tolik nedařilo. Pro klienty však byl určitě přijatelnější text o chybě

německé televize, která si popletla německou vlajku. Následovaly kratší zprávy typu: *Finále mistrovství Evropy bude pískat Ital Rossetti* či *Rakousko chce vyrobit známky s vítězi ME v rekordním čase*. Poslední zprávou ČTK pak byla informace o konci angažmá rakouského kouče Hickersbergera.

Rebel se vrací k zápasu Itálie se Španělskem, o němž hovoří i jako o souboji nejlepších brankářů Evropy. To je ze zahraničních témat vše, další dvě se znovu týkají nástupce Karla Brücknera na české lavičce.

Úterý 24. června 2008

Další nefotbalový den, ve kterém se znovu ukázal propastný rozdíl mezi oběma agenturami. ČTK připravila v úterý 24. června dvaadvacet zpráv, Rebel jen tři.

Ačkoliv byl pracovní den, Česká tisková kancelář žádnou podstatnou novinku během dopoledne nevydala. Nabídla jen profily týmů před semifinále a vlastní, leč nepříliš sportovně laděnou zprávu o bezpečnostních opatřeních před rizikovým zápasem Němců s Tureckem. ČTK pak dobře zařadila zprávu o finančních prémiech pro chorvatské fotbalisty, kteří i přes porážku ve čtvrtfinále dostali 150 milionů korun. Na české scéně se totiž zrovna řešily finance a možnost angažování zahraničního trenéra.³⁷ Odpoledne pak agentura přišla se zprávou o památných dramatických zápasech evropských šampionátů. Vešly se mezi ně dva s českou účastí – zdolání Nizozemska na Euru 2004 a nedávná porážka s Tureckem.

Rebel kromě hledání českého trenéra v cizině připravil k evropském šampionátu tentýž den jen dva materiály. Jeden se vrací k trestu pro tureckého brankáře Volkana Demirela, který se odvolal, ale Evropská federace mu jej nezkrátila. Zbývající zpráva se týká dalšího scénáře mistrovství. Experti z řad trenérů a fotbalistů se shodli na tom, že do finále by měli postoupit Němci a Rusové.

Středa 25. června 2008

První semifinále bylo na programu 25. června. Utkání mezi Německem a Tureckem se věnovaly obě agentury. Ačkoliv více (osmnáct) příspěvků vzniklo na straně ČTK, byl to Rebel, jenž si polepšil na osm zpráv.

³⁷ Server Sport.cz: Rozhovor s Jaroslavem Vackem, místopředsedou Českomoravského fotbalového svazu, <http://fotbal.sport.cz/fotbal/131878-jaroslav-vacek-zahranicni-trener-u-nas-tratit-nebude.html>, online 22.5.2010

Po otvíráku vydává veřejnoprávní agentura odlehčený materiál o ruské euforii, jež na Sibíři dokonce podnítila některé rodiče k pojmenování syna po trenéru Hiddinkovi. Podobnou zprávou je ta o tisících španělských fanoušcích, kteří si v případě triumfu jejich celku plánují oholit hlavu. Hlavně pro mediální experty než sportovním fanouškům byl určen text pojednávající o sledovanosti televize Prima, která po vyřazení českého týmu výrazně klesla. Večerní zpravodajství z úvodního semifinále doplňuje názor uznávaného kouče Wengera, jenž věří v celkový triumf Německa. Kompletní zprávu o jejich postupu pak Česká tisková kancelář uložila do infobanky ve 23:02.

Rebel přináší k semifinále článek podobný otvíráku ČTK v osm hodin ráno a následuje ho zajímavě napsaný profil tureckého reprezentanta Hamita Altintopa, který se narodil a hraje v Německu. K ruskému překvapení se vrací rozhovor s Jiřím Jarošíkem, který působil v ruské Samaře. Srovnává tamní fotbal s českým a říká „Ujel nám vlak.“ Jde rozhodně o lepší reakci na průběh turnaje než stále překládat výroky hráčů či funkcionářů. Zatímco kauzu kolem Baroše před několika dny tato redakce ignorovala, slovní útok odstupujícího manažera Košťála na brankáře Čecha si (na rozdíl od ČTK) ujít nenechala. I když šlo de facto jen o přepis toho nejdůležitějšího z oficiálního vyjádření českého gólmana. Referát ze semifinále pak Rebel přinesl už ve 22:41.

Čtvrtek 26. června 2008

Druhé semifinále bylo na programu ve čtvrtek 26. června a ČTK i k němu vydala čtyřiadvacet příspěvků, Rebel jich měl sedm.

ČTK začala den celkem pochopitelně německo-tureckým zpravodajstvím. Přinesla profil obránce Philippa Lahma, zmínila úmysl tureckého trenéra i brankáře Rüstüho skončit u reprezentace a nemohly chybět vyjádření z tiskové konference a reakce zahraničního tisku. S přibývajícím časem agentura obrátila svou pozornost k tomu, zda bude druhým finalistou Španělsko, nebo Rusko. Zprávy pojednávaly například o zákazu pití alkoholu v Moskvě či o poděkování Angličanům od trenéra Hiddinka, jenž připomněl, že nebýt jejich klopýtnutí, tak Rusové se na šampionát vůbec nekvalifikují. Pozápasový referát vydala agentura ve 22:53, po něm ještě přidala krátkou zprávu o zranění nejlepšího španělského střelce Davida Villy.

Produkce Rebelu byla tentokrát hodně podobná ČTK. Vydal rozsáhlý otvírák k druhému semifinále, přidal mírně profilovou zprávu o odcházejícím tureckém trenérovi i

brankáři a k úspěchu Němců vytvořil redaktor Jan Zelenka text s titulkem *Z nešťastníka Lahma je spasitel národa*. Dalo by se konstatovat, že Rebel nic podstatného neopomněl. O tom, že do finále postoupilo Španělsko, napsal navíc dříve než ČTK (22:35).

Pátek 27. června 2008

Po semifinále se turnaj opět zastavil na dva dny volna. ČTK však v pátek 27. června vydala osmadvacet zpráv, to Rebel pouhé dvě, což bylo vůbec nejméně během evropského šampionátu. S trochou nadsázky by se dalo říci, že jeho produkce je závislá od počtu týmů, kteří ještě na Euru bojují.

Veřejnoprávní agentura vydala krátce po půlnoci reportáž vídeňského zpravodaje, který komentoval dění v rakouské metropoli. Hned ráno nabízí Česká tisková kancelář opět vlastní analýzu od Petra Havlíka, podle jehož názoru dojde na očekávané finále. Následuje několik zpráv o porážce Rusů, ale i díky profilům už mají převahu materiály týkající se souboje o zlato. Potvrzují to i dva komentáře s názory expertů a jeden materiál o sázkách a kurzech na finále.

Rebel přináší sice dvě zprávy, ale jen u jedné (zranění Villy) se dá mluvit o skutečné zprávě. Druhá je pouhou tiskovou zprávou o tom, že finále by mělo vynést 300 milionů eur. Na rozdíl od ČTK ji nikdo neupravil.

Sobota 28. června 2008

Přišel víkend a s ním předposlední den šampionátu. Veřejnoprávní agentura vytvořila devatenáct zpráv, Rebel třemi příspěvky potvrdil, že se Euru už tolik nevěnuje.

ČTK přináší první zprávu o Euru po poledni, ale text s více než pěti odstavci vychází až večer. Agentura v něm cituje obavy německé legendy Franze Beckenbauera, který tvrdí, že Španělé mají lepší formu než jeho krajané. V 18:32 Česká tisková kancelář poprvé informuje o zranění německého kapitána Michaela Ballacka, jemuž prý hrozí, že do finále nezasáhne. Hodinu nato agentura dokonce vydává fleš s titulkem *Zraněný německý kapitán Ballack ve finále zřejmě nenastoupí*, podle níž německý trenér Joachim Löw nedává hráči velké šance. Ačkoliv by se zdálo, že stačilo původní zprávu jen doplnit, zřejmě šlo o signál televizním stanicím, které za několik minut měly své hlavní zpravodajské relace. Zpráva pak byla ještě dvakrát rozšířena.

Také Rebel si všímá německého problému před soubojem o titul a v 19:02 (tedy přesně půl hodiny po ČTK) publikoval zprávu s titulkem *Panika v Německu. Ballack asi přijde o finále*. Kromě toho vydává v sobotu také text týkající se španělského výběru, jehož mozkiem je prý Katalánc Xavi.

Neděle 29. června 2008

Den velkého finále. ČTK vydala v neděli 29. června devětadvacet příspěvků, Rebel se ještě naposledy trochu vzchopil a napsal k vyvrcholení turnaje pět zpráv.

Česká tisková kancelář měla v dějišti zápasu dva zpravodaje, Martina Gregora ze sportovní rubriky a stálého vídeňského zpravodaje, kteří se podělili o dvě reportáže. Dění ve Vídni tak měli klienti jako z první ruky. Jinak už ČTK publikovala běžné zprávy a profily. Před utkáním zaujala informace o dalším avizovaném konci trenéra, tentokrát přímo Luise Aragonése, kouče Španělska. V 17:54 vychází první zpráva k samotnému finále, v níž se agentura opírá o tvrzení německého listu Bild, že Ballack bude v základní sestavě. O hodinu později je to první fleší potvrzeno. Další fleše pak ČTK vydá během zápasu (změna skóre na 1:0) a po jeho skončení, kdy oznamuje nového mistra Evropy. Po zápase ještě stihne publikovat první ohlasy, analýzu Petra Havlíka a čtyři profily včetně velkého shrnutí Eura.

Rebel začíná den zpravodajstvím o dalším klíčovém muži Španělska, jímž je „zanedbávaný“ Cesc Fabregas. Autentický žurnalistický příspěvek tvoří jako v případě ČTK reportáž Jana Hamrníka, i Rebel vyslal na finále svého zpravodaje, který ve své reportáži oprášil věčné téma velkých sportovních akcí – prodej lístků na černém trhu. Referát ze zápasu pak vydává ve 22:40, tedy o jedenáct minut dříve než veřejnoprávní agentura.

6.2 Práce agentur ČTK a Rebel se zdroji

Tato podkapitola se zaměří na to, jaké zdroje využívaly agentury ČTK a Rebel pro zpravodajství z Eura. Obě redakce měly minimálně na část evropského šampionátu na místě své zpravodaje, přesto je každé z médií využívalo jinak. Zatímco veřejnoprávní agentura se naplno soustředila na český tým a vydávala co nejvíce zpráv, Rebel zajímalo i další dění. Proto jeden jeho novinář sledoval osobně jiné týmy.

Hned při úvodním dnu Eura bylo znát, že nemít zpravodaje u dalších týmů je nevýhodné. Zatímco Rebel přišel ráno s dvojrozhovorem s trenéry Hitzfeldem a Wengerem, ČTK dodala zprávu s hlasy Wengera o několik hodin později. Citovala server BBC a navrch se (pochopitelně) nedostala k jakékoliv zmínce o možnostech a šancích českého týmu, které měl Rebel. Tento hendikep veřejnoprávní agentury se později už tolik neprojevoval, protože její konkurent z této výhody přestal těžit.

ČTK pro své zprávy o zahraničních týmech nejvíce využívala světové agentury AP a Reuters, německé DPA a švédskou, rakouskou APA a dokonce citovala i portugalskou agenturu Lusa. Ze sportovně zaměřených webů odkazovala hlavně na oficiální stránky šampionátu, dále na server sportinglife.com a čerpala z nejrůznějších televizních stanic v čele s BBC a Sky Sports. Kromě ohlasů z médiích minimálně citovala český tisk.

Ne vždy však autoři citují, odkud zprávu (nebo spíše vyjádření zúčastněných) získali. Jedním z mnoha takových příspěvků je ten z 13. června. Poláci si v něm stěžují na rozhodčího Webba. Není však zřejmé, zda šlo o reakci hned po zápase, nebo zda jde o výroky převzaté z polských médií. Totéž se opakuje například 18. června, kdy francouzský trenér po porážce a vyřazení požádal moderátorku o ruku. Jediné, co o původu zprávy autor naznačil, je to, že kouč tak podle něj učinil téměř v přímém přenosu.

Podobně, ba možná hůře je na tom i Rebel. Asi k největšímu paradoxu z jeho strany došlo před zápasem Česka s Portugalskem. Reportéři byli na místě, byli na tiskové konferenci, ale redaktor z Prahy musel zprávu vydat s tím, že citoval agenturu Reuters. U novinářů ani nepanovala shoda, jak zdroje označovat – jednou se v textu objevil výraz oficiální stránky šampionátu, podruhé zase internetová adresa Eura. Příklad zvláštních citací dokumentuje i zpráva o smrti tureckého fanouška ze soboty 21. června. Zatímco ČTK hned na začátku druhého odstavce píše, že o tom informuje televize NTV, Rebel má tuto zmínku o původu informace až na úplně samém konci zprávy.

Kromě agentury Reuters se Rebel inspiroval na podobných internetových stránkách jako ČTK. Zajímavostí je, že jednou (ve zprávě o hledání českého trenéra) využil informace veřejnoprávní agentury. Citoval takto: *vedl server efotbal.cz s odkazem na ČTK.*

6.3 Embargo u agentury Rebel

Zatímco sportovní redakce ČTK a obecně celá veřejnoprávní agentura používá embargo³⁸ výjimečně, Rebel tak označuje a blokuje některé materiály zcela běžně. "Exkluzivní zprávu, u které nehrozí, že by ji mohla v průběhu dne publikovat konkurence, si ve výjimečných případech schováme na druhý den do novin. Exkluzivní zpráva je teprve pak publikována na webu, a nebo je web v předvečer využit jako propagace na druhý den. Ale nejde o příliš mnoho případů," řekl na začátku projektu Rebel jeho tehdejší šéf Roman Gallo.³⁹

Realita však byla jiná. Jak se ukázalo při evropském šampionátu, téměř každý materiál zpravodajů sledujících český tým se objevil v agentuře s poznámkou embargo. Znamenalo to, že s texty počítají tištěné noviny Deníku a tedy že se nesmějí objevit na internetu nebo kdekoli jinde. „Nechtěli jsme původní věci dávat dřív na web než do novin, protože tam bychom už nic víc nedokázali přinést. Prioritou byly stále noviny,“ uvedl Tomáš Nohejl, šéf sportovní sekce Deníku, v rozhovoru s autorem diplomové práce.⁴⁰

Z podrobné analýzy obsahu agentury Rebel vyplynulo, že embargem byla v průběhu šampionátu označena zhruba čtvrtina zpráv. ČTK během celého šampionátu nepřinesla ani jednu zprávu, jejíž publikování by bylo podmiňováno embargem.

6.4 Používané žánry agentur ČTK a Rebel

Ze srovnání den po dni vyšlo najevo, že agenturní zpráva⁴¹ byla nejběžněji používaným žánrem sportovní redakce České tiskové kanceláře v době Eura. Nepříliš rozmanité žánrové zpravodajství ovlivňuje fakt, že ČTK nevydává rozhovory v obvyklé formě. Z běžného interview dělají novináři článek podobný zprávě, pro kterou se vžil název parafrázovaný rozhovor, jenž je však často hůře srozumitelný než ustálená podoba s otázkou a odpovědí. Zprávy v době šampionátu doplňovaly v hojné míře profily, fleše, statistiky a pozvánky na zápasy. Menší prostor měly reportáže, komentáře a analýzy.

³⁸ Embargo je výraz pro časově či jinak podmíněný zákaz publikování určité informace. Viz Osvaldová, Barbora, Halada, Jan a kolektiv: Encyklopedie praktické žurnalistiky a marketingové komunikace, 3. vydání, Praha, Libri 2007, strana 64

³⁹ Internetový server Lupa.cz, <http://www.lupa.cz/clanky/regionalni-deniky-ct-a-economia-meni-strategie/>, online 2.5.2010

⁴⁰ Viz příloha, rozhovor s Tomášem Nohejlem, 10.5.2010

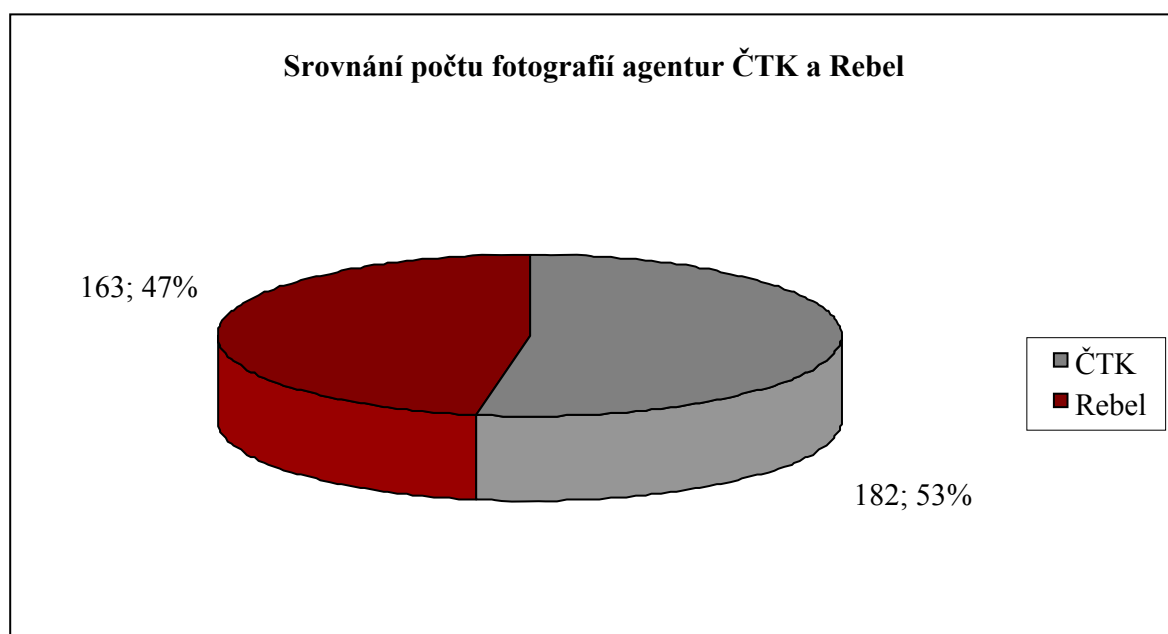
⁴¹ Viz Šmíd, Milan – Trunečková, Ludmila: Novinář a jeho zdroje v digitální éře, Karolinum, Praha 2009, strany 156 - 158

Rebel se díky svému spojení s Deníkem nespécializoval jen na zpravodajství, dovolil si občas i publicistiku. Zpráva neměla tak výhradní postavení jako u ČTK, soukromá agentura často publikovala rozhovory (zvláště v první fázi turnaje), o které se starali zvláštní zpravodajové v Rakousku a Švýcarsku. Několikrát Rebel vydal i anketu, která se trochu podobala komentářům ČTK – u obou agentur šlo o názory expertů pouze jinak upravené.

Novinkou a velkou konkurencí pro Českou tiskovou kancelář se ukázaly být on-line přenosy, tedy reportáže zachycující utkání minutu po minutě. Rebel totiž každý zápas turnaje sledoval tímto způsobem. Veřejnoprávní agentura by se měla zamyslet, zda má smysl v současné době technologického vývoje používat fleš při změně skóre ve sportu. Tato rychlá a stručná zpráva měla jedinou výhodu, dala redaktorům trochu více času k napsání pozápasového referátu. I proto byl v těchto zprávách rychlejší Rebel – navíc výsledek měl v on-line přenosu několik vteřin po skončení duelu.

7. Komparace obrazové a další produkce agentur ČTK a Rebel na Euru 2008

7.1 Celková fotografická produkce agentur ČTK a Rebel

Během evropského šampionátu přinesla ČTK každý den téměř sto fotografií, celkem bylo v její fotobance archivováno 1965 snímků. Tento výsledný počet však není relevantní, protože naprostou většinu fotografií pořídili pracovníci zahraniční agentury AP a veřejnoprávní agentura je pouze nabízela dalším médiím.

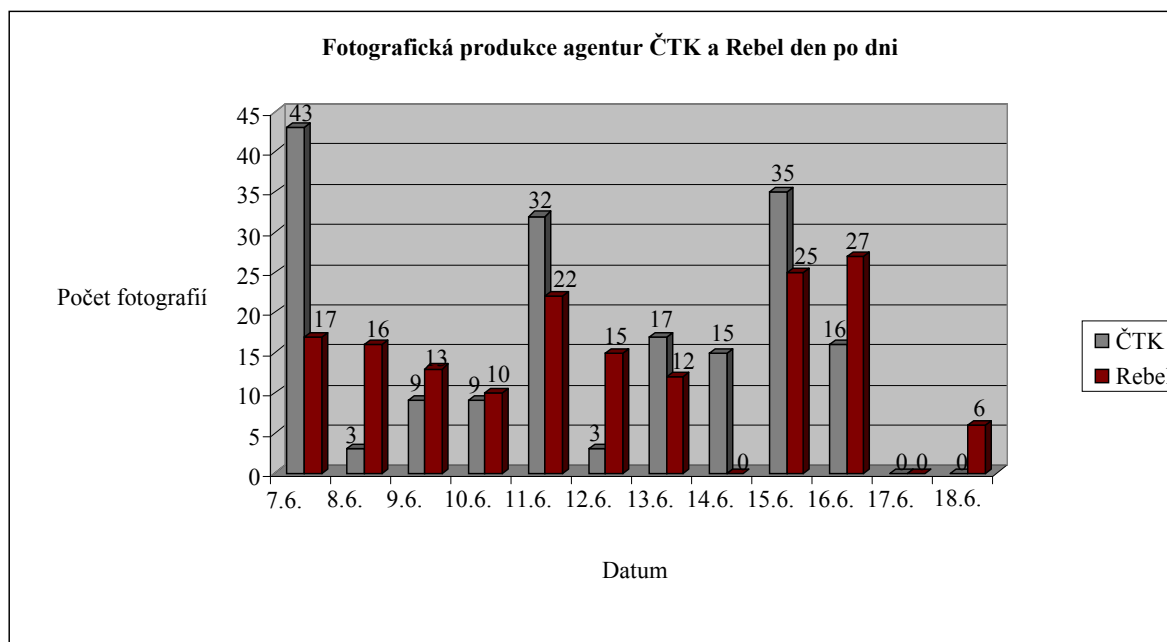
Pokud budeme brát v potaz vlastní produkci České tiskové kanceláře, dostaneme číslo 226. Z toho 44 snímků zachycovalo fanoušky v českých městech a restauracích, zbylých 182 snímků nafotil Radek Petrášek, který sledoval tréninky reprezentace v Rakousku i její zápasy ve Švýcarsku. Stejně jako pišící novináři z ČTK, i on po vyřazení českého týmu odjel do Prahy.

Rovněž Rebel využíval při evropském šampionátu fotografie zahraniční společnosti, konkrétně odebíral servis agentury Reuters. Pořizování „česky zaměřených“ snímků z Eura pak měl na starosti stejně jako v případě ČTK pouze jeden fotoreportér – Martin Sidorjak (v té době také fotograf sportovně zaměřené společnosti Getphoto). Celkem pro agenturu Rebel pořídil 163 snímků.

Při pohledu na fotografie ze srovnávaných agentur je zřejmé, že oba fotoreportéři zachycovali naprosto totožné události – utkání českého týmu ve skupině, předzápasové tréninky na stadionu a soustředění v rakouském Seefeldu. Právě tam jak Petrášek, tak i Sidorjak nedbali pokyny vedení české reprezentace a nafotili uzavřený trénink z lesa a nedalekých kopců. Oba také pracovní vyrazili s fotbalisty na golf.

Fotografie agentur ČTK a Rebel se ale trochu liší při samotných utkáních. Za různorodost snímků může odlišná poloha fotografů, kteří si svá místa na ploše stadionu losovali. Stejný není ani počet fotografií ze dne, v němž hrála česká reprezentace (7.6., 11.6. a 15.6). Nebylo to však proto, že fotograf z Rebela pořídil méně snímků. Jen je nahrával do systému pomaleji než fotograf ČTK, za což zřejmě mohl lepší systém přenosu dat veřejnoprávní agentury, která jej právě v roce 2008 inovovala.⁴² Tento závěr podporuje fakt, že vždy o den později měl co se týče počtu snímků navrch reportér Rebel.

⁴² Výroční zpráva o činnosti a hospodaření České tiskové kanceláře v roce 2008, <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=58304>, online 29.4.2010

Další výjimku tvoří 14. červen, kdy fotograf ČTK uložil do fotobanky celkem patnáct snímků, zatímco v agentuře Rebel není jediná. Právě ten den přitom česká fotbalová reprezentace přijela do Ženevy na poslední zápas ve skupině. „Je možné, že tam fotograf nebyl a nebo nedal fotky do agentury,“ poznamenal Miroslav Krčil v rozhovoru s autorem diplomové práce.⁴³

7.2 Produkce infografik agentur ČTK a Rebel

Česká média čím dál více kopírují světový tisk, který na infografiky a zábavná multimédia láká čtenáře. Zatímco některé noviny (deník Sport, Blesk) a internetové servery (Aktuálně.cz, Týden.cz) přišly při evropském šampionátu s novinkami v této oblasti, u agentur tomu tak nebylo. ČTK připravila celkem 44 infografik, přičemž nejčastěji šlo vizitky týmů a jejich předpokládané sestavy (agentura je vydávala před každým zápasem). Po některých zápasech potom vydala animace z gólových situací. Grafiky doplňoval závěrečný program turnaje a tabulka, jež srovnávala kurzy sázkových kanceláří na vítěze Eura.

Nabídka agentury Rebel byla podstatně chudší, nicméně alespoň jedna infografika byla interaktivní. Pokud by se nepočítaly prosté ankety, kdo vyhraje zápas, tak Rebel připravil tři infografiky. První se týkala českého útočníka Milana Baroše, jenž byl na minulém evropském šampionátu hvězdou a nejlepším střelcem, na tomto mistrovství se ale trápil a

⁴³ Viz příloha, rozhovor s Miroslavem Krčilem, 29.3.2010

neměl jistotu dalšího angažmá. Druhá grafika pojednávala o zranění jiného českého hráče Marka Matějovského, v níž mohli čtenáři zjistit, co se mu stalo v zápase proti Turecku. Poslední grafikou byl výběr nejlepších hráčů turnaje podle novinářů Deníku, kteří nejlepší jedenáctku sestavili již po odehrání základních skupin.

7.3 Produkce videí agentur ČTK a Rebel

Produkce agentury ČTK z evropského šampionátu neskončila u textu a fotografií, redakce nabídla svým klientům celkem 32 videí. Jelikož ale do Rakouska a Švýcarska neposlala žádného kameramana (na rozdíl například od internetových serverů Aktuálně.cz a Idnes.cz), nebyla její nabídka příliš pestrá. Většinou šlo o animace důležitých momentů všech zápasů. Je otázka, nakolik jsou tyto záběry zajímavé. Kromě televizních záběrů existují na webu dostupné sestřihy jak oficiální (uefa.com – internetové stránky šampionátu), tak „nelegální“ (youtube.com atd.). Ostatní videa zachycovala příznivce v českých městech a restauracích, jedno video (názory fanoušků před prvním zápasem Švýcarsko – Česko) pak ČTK převzala od agentury AFP. Rebel videa vůbec nevydával.

Závěr

Obě agentury vyslaly na evropský šampionát vlastní reportéry, o zpravodajství přímo z Rakouska a Švýcarska se navíc staral stejný počet žurnalistů. Každá z agentur se však rozhodla k turnaji přistoupit trochu jinak. Česká tisková kancelář poslala na sledování přípravy a samotných zápasů dva novináře plus jednoho fotografa. Dále pak ČTK těžila z informací stálého vídeňského zpravodaje. Rebel disponoval na Euru třemi zvláštními reportéry, dva psali o českém týmu, jeden sledoval soupeře a další týmy. Také tato agentura měla na místě jednoho fotografa.

Z kvantitativní komparace publikovaných zpráv vyplynulo, že Rebel za Českou tiskovou kancelář zůstane značně zaostal. V průběhu mistrovství Evropy, které trvalo třiadvacet dní, vydal pouhých 220 textových příspěvků oproti 793 příspěvkům veřejnoprávní agentury. Obě agentury přinesly mnohem více materiálů v době, kdy byl ve hře český tým. Po jeho vyřazení frekvence vydaných textů výrazně klesla. Týká se to i produkce vlastních fotografií, která se s koncem české reprezentace na turnaji se úplně zastavila. Rozdíl mezi oběma agenturami v počtu snímků však nebyl propastný – ČTK nabídla z fotbalu 182 fotografií, Rebel 163 fotografií.

Analýza den po dni poté ukázala, jak moc se produkce zpráv obou agentur lišila. ČTK sázela na kvantitu a vytvářela zprávy týkající se všech účastníků Eura. Bez nadsázky se dá říci, že jakmile se některý hráč zranil, v servisu veřejnoprávní agentury tato informace nechyběla. ČTK tak určitě nabídla rozmanitější zpravodajství. Rebel oproti tomu věnoval prostor informacím především z českému týmu, které v době účasti reprezentace na turnaji tvořily zhruba polovinu všech vydaných materiálů. Co se však České tiskové kanceláři nedařilo, to byla rychlost u pozápasových referátů. Zprávy, které zachycovaly nejpodstatnější momenty večerních utkání, přinášel o něco rychleji Rebel.

Nejvíce materiálů publikovaly obě agentury podle očekávání v pondělí 16. června. ČTK jich přinesla osmašedesát, Rebel sedmnáct. Bylo to dáno průběhem turnaje a vyřazením českého týmu. Právě po posledním zápase skupiny s Tureckem, který Češi prohráli, vydali zvláštní reportéři své poslední příspěvky. Zprávy rozebíraly neúspěch reprezentace, doplňovaly je ohlasy hráčů i expertů.

Z komparace všech zpráv o evropském šampionátu také vyplynul problém obou agentur. Jak ČTK, tak i Rebel totiž někdy neuváděly u svého příspěvku jeho původní zdroj. U většiny podstatných zpráv, na nichž se nepodíleli zvláštní reportéři, sice citují zahraniční agentury. Některým textům, které psali novináři z pražských redakcí, však tato zmínka chybí. Rebel také minimálně v jednom případě neprodal fakt, že má na místě zpravodaje. Hlasy z tiskové konference českého mužstva před utkáním s Portugalskem totiž nepsal reportér, ale zpráva vznikla přeložením ze servisu agentury Reuters. Dalším problémem konkurenta veřejnoprávní agentury bylo embargo. Hodně zpráv o českém týmu si totiž Rebel uschoval na další dny do Deníku, pro který byly prioritně psány.

Naopak velkou výhodou Rebela se ukázaly být on-line přenosy. Každé utkání bylo zachyceno v podrobné textové reportáži, jež sledovala utkání minutu po minutě. Jde o nový žánr, který se začíná prosazovat nejen ve sportovních rubrikách zpravodajských serverů. Rebel se také odlišoval od ČTK vydáváním rozhovorů. Česká tisková kancelář z interview nebo tiskových konferencí dělala parafrázovaný rozhovor.

Bakalářská práce nakonec potvrdila mé očekávání, že Rebel nemůže České tiskové kanceláři konkurovat. Ačkoliv v některých oblastech (fotografie, on-line přenosy, rychlost vydaných aktualit) neselhal, tak jeho servis se nemohl rovnat nabídce ČTK. Veřejnoprávní

agentura přinesla mnohem víc a mnohem rozmanitější zprávy. Po čase to zřejmě zjistilo i vydavatelství Vltava – Labe – Press. Od letošního roku totiž znovu začalo abonovat servis ČTK. Agentura Rebel se přejmenovala na VLP a prodává nyní jen fotografie.

Resumé

Bakalářská práce „Evropský šampionát ve fotbale (Euro 2008) ve zpravodajství agentur ČTK a Rebel“ měla za cíl srovnat veškeré zpravodajství dvou agentur z důležité sportovní akce a podle toho rozhodnout, zda může nový soukromý subjekt na mediálním trhu (Rebel) konkurovat veřejnoprávní České tiskové kanceláři.

Obě agentury vyslaly na Euro vlastní reportéry, nicméně z podrobné analýzy jejich veškeré produkce vyplynulo, že zpravodajství ČTK převyšuje servis Rebelu. Zatímco veřejnoprávní agentura sázela na rozmanité materiály, její nový konkurent se hlavně zaměřil na informace kolem českého týmu. Po vyřazení reprezentace došlo k tomu, že Rebel začal v počtu vydaných příspěvků značně zaostávat.

Komparace zpravodajství ukázala, že obě agentury těžily informace pro svou práci z podobných zdrojů. Česká tisková kancelář využívala stejně jako Rebel světovou agenturu Reuters, výhodu však měla v servisu dalších zahraničních agentur jako AP, AFP, DPA atd. Jak ČTK, tak i Rebel hojně sledovaly internetové servery, z nichž nejčastěji šlo o oficiální stránky mistrovství Evropy. Díky analýze žánrové produkce došla práce ke zjištění, že nejčastějším příspěvkem byla u obou médií zpráva. Rebel na rozdíl od veřejnoprávní agentury vydával běžné rozhovory.

Velká nevýhoda agentury Rebel však spočívala kromě čtyřnásobně menší produkce zpravodajských příspěvků v embargu, jímž bylo publikování některých zpráv odloženo na další dny. ČTK kromě pomaleji vydaných aktualit, které se týkaly fotbalových zápasů, v ničem nezaostala.

Summary

The aim of the thesis „European football championship (Euro 2008) in press service of Czech agencies ČTK a Rebel“ was to compare all press service of two agencies

from an important sports event and according to it decide if a new private subject on the media market (Rebel) is able to compete with the public Czech Press Agency.

Both agencies sent to the Euro championship its own reporters, however, it resulted from the detailed analysis of their production that the press service of the ČTK exceeds the service of the Rebel Agency. Whereas the public agency dealt with various themes, its competitor focused mainly on information on the Czech team. After the shutout of the representation the Rebel Agency began to lag considerably behind in the number of published reports.

The comparison of the press service showed that both agencies took informations for their work from similar sources. The agencies used the world press agency Reuters, but the advantage of the Czech press agency was the service of other foreigner agencies such as AP, AFP, DPA, etc. Both ČTK and Rebel abundantly observed internet sites, most often official website of the European championship.

Tnanks to the genre production analysis the bachelor thesis came to the conclusion that the most frequent contribution of both agencies was a report. Unlike the public agency the Rebel agency issued common interviews.

However, a great disadvantage of the Rebel agency lay besides the four times smaller production of the news contribution in the embargo, which resulted in the delay of some news for further days. ČTK did not lag behind, except slower issued current events, which concerned football matches.

Přílohy

Rozhovor autora bakalářské práce s Karlem Kuncem, šéfredaktorem České tiskové sportovní agentury

Existuje stále Česká tisková sportovní agentura?

Ano.

Na začátku projektu jste se chtěli zaměřit na regionální zpravodajství. Platí to dodnes?

Od vydávání sportovních zpráv z regionů jsme ustoupili, soustředíme se ale i na menší sporty jako atletika, laktos, méně už volejbal atd. Píšeme také o sportovních akcích, pro které je to reklama a dobrá pozvánka.

Kdysi váš servis odbíral portál Volný.cz. Platil vám za něj?

Ano, bylo to za finanční úplatu.

Jak je to s vaším zpravodajstvím teď?

Nyní jej nikomu neprodáváme. Máme pouze volně přístupný web, který žije z inzerce. Přesně vidíme, kolik lidí jej navštěvuje a dokonce jde i o lidi z Ameriky a Kanady.

Kolik novinářů u vás pracovalo na startu projektu a kolik teď?

Tehdy šlo asi o desítku lidí, teď jsou tu tři a zhruba čtrnáct dopisovatelů.

Myslíte si, že na českém trhu může působit agentura s čistě sportovním zaměřením?

Ano, proč ne. Vždyť ČTK nestíhá pořád všechno, už jsem mluvil o tom, že píšeme i o menších sportech a to je třeba.

Rozhovor autora bakalářské práce s Miroslavem Krčilem, šéfredaktorem Agentury VLP (dříve Rebel)

Co vás vedlo k založení agentury Rebel?

Byl to důležitý krok do budoucna. Komunikace mezi redakcemi Deníků se dřív dělala jen pomocí mailů a také telefonicky, což bylo hodně nepraktické. Proto jsme chtěli udělat jeden velký redakční systém. Do VLP tehdy přišel Roman Gallo, který si vzal tento projekt na starosti. (pozn. Gallo nyní pracuje v PPF Media vydávající regionální listy Naše adresa)

Znamená to, že jste nechtěli konkurovat ČTK?

Dá se říci, že agentura měla dvě základní úlohy. Prvním jejím cílem bylo právě to, aby se stala informačním středobodem, aby spojila 72 redakcí deníků a webů a aby tedy každý novinář Deníku či webu měl informace od všech. Druhou funkcí byla právě agentura, jak jí chápete vy. Když jsme dostali informace na jedno místo, tak teprve pak je můžeme třetí straně prodat.

A povedlo se vám s Rebelem, nyní Agenturou VLP prorazit?

Nyní, v situaci ekonomické krize, nabízíme k prodeji jen fotografie. O lokální fotografie je docela zájem. Články neprodáváme, protože naše úsilí připravit texty do té podoby by nemohlo odpovídat finanční návratnosti.

V roce 2008 se ale články objevovaly na portálu Atlas.cz...

Ano to máte pravdu, jenže Atlas to nebral z agentury, ale bylo mu to za určitých podmínek exportováno z webu Deník.cz. To byl trochu jiný mechanismus, než jak se dá charakterizovat činnost agentur.

Kdy jste změnili jméno Rebel na agenturu VLP?

Bylo to někdy v roce 2009.

A odkdy opět abonujete servis ČTK?

Od letošního roku.

Co tedy nyní najde uživatel ve vašem systému agentury?

Jsou tam naše články, infografiky a fotografie. Dále i články ČTK, se kterou spolupracujeme a také články zahraniční agentury Reuters.

A proč ne všechny články, které jsem objevil v tištěných novinách nebo na internetu, nejdou dohledat v agentuře?

To je případ od případu. Ačkoliv bylo na samém začátku zavedeno pravidlo, že se všechno má dávat do agentury, ne vždy to autoři dodržovali.

Rovněž fotografie ze 14. června ve fotobance nejsou. Proč?

Je možné, že tam fotograf nebyl, nebo nedal fotky do agentury.

Rozhovor autora bakalářské práce s Ladislavem Josefem, vedoucím sportovní redakce ČTK

Fotbalové Euro bylo spolu s hokejovým mistrovstvím světa a olympiádou v Pekingu největší sportovní událostí roku 2008. Přistoupili jste k němu v ČTK nějak zvláště, upravovali jste režim v redakci?

Určitě to byla jedna z největších událostí, ale režim jsme upravovat nemuseli. Na rozdíl od olympiády v Pekingu a hokejového MS v Kanadě jsme nemuseli řešit časový rozdíl, takže jsme celé zpravodajství stihli v běžných časech fungování redakce, tedy do půlnoci. Také nebylo nutné přesunovat redaktory z jiných sportů. Čtyřčlenné fotbalové oddělení + čtyři směnaři a dva externí spolupracovníci to zvládli.

Kolik pišících novinářů a fotografů jste poslali přímo do Rakouska a Švýcarska?

Přímo na šampionát odjeli dva sportovní redaktori a jeden fotoreportér. Vedle toho se na zpravodajství podílel stálý zpravodaj ve Vídni.

Bylo podle vás zpravodajství z místa dostatečné, nebo jste si po skončení akce řekl, že mohlo být lepší (a tedy třeba i to, že jste mohli za českým týmem vyslat více reportérů)?

Vždycky je možné něco zlepšit, ale každá zpravodajská akce je určitým kompromisem mezi nasazením redaktorů a náklady, které na to bude nutné vynaložit. Vzhledem k tomu, že reportéři na místě zpravodajsky pokrývají jen český tým a jeho nejbližšího soupeře, jsou dva reportéři na místě dostatečným řešením. ČTK (a v podstatě žádná národní agentura) se nemůže v nasazení sil měřit s giganty typu Reuters nebo AFP, kteří mají na takových událostech více než stočlenný (!) tým. Na místo jsme vyslali dva zkušené reportéry s dlouholetou praxí, kteří z daných možností vytěžili maximum. U fotbalových šampionátů (na rozdíl například od olympijských her) je poměrně malý časový prostor na získávání informací. Hráči jsou k dispozici přibližně hodinu denně a co za tu dobu nestihne redaktor nasbírat, to ve zpravodajství nemá.

Měl jste jako šéf sportovní redakce nějakou zpětnou vazbu na práci ČTK? Setkal jste se s pozitivními, nebo negativními reakcemi na to, jak o Euru hodně, nebo málo píšete?

Nejlepší zpětnou vazbou pro agenturu je vždy publicita jejího zpravodajství v médiích, a ta je při podobných akcích vždy obrovská. Teď mám na mysli hlavně zpravodajství z jiných týmů než z českého, který si alespoň velké redakce dokážou "obhospodařit" sami. Během 22 dnů turnaje jsme vydali 798 zpráv o něm, takže každý klient měl dostatečný výběr informací. Vedle textových zpráv a fotografií vydává ČTK také infografiku a audiozpravodajství pro weby a rádia. Bezprostřední reakce z médií jsem nezaznamenal, s odstupem času při debatách s klienty převažovalo kladné hodnocení práce bez zásadních výtek.

Když zapomeneme na práci reportérů a jejich zpravodajství z místa, které (a nejen agenturní) zdroje jste k práci nejvíce využívali?

Z agentur jsme využívali hlavně Reuters, AFP, AP, rakouskou APA, která vzhledem k dějišti turnaje byla významnější než obvykle. Jinak jsou pro nás zdrojem samozřejmě TV a weby (nejvíce uefa.com a stránky jednotlivých národních fotbalových svazů)

Dá se říci, že častěji než obvykle jste se inspirovali v zahraničních médiích, než jako tomu je při běžném provozu?

Při každé velké události inspirujeme zkušenostmi v zahraničí, a to především zkušenostmi jiných tiskových agentur, jejichž práce je nám pochopitelně nejbližší. Jako člen Mezinárodního sdružení tiskových agentur MINDS se před velkými akcemi účastníme prezentací různých programů jednotlivých členských agentur (novinky jsou hlavně v infografice, hitem ve fotbale je teď počítačové hodnocení hráčů podle naběhaných kilometrů, úspěšných přihrávek, střel, rychlosti, zásahů brankářů atd.)

Jak se změnil přístup ČTK k Euru poté, co český národní tým vypadl?

Vyřazení českého mužstva znamená pro ČTK vždy zásadní změnu v organizaci práce. Zpravodajský tým se vrací domů a v dalším průběhu šampionátu využíváme jiné (výše zmíněné) zdroje. Z nich dostáváme takové množství informací o mužstvech, hráčích, ale i o atmosféře v místě, že by další setrvání reportérů v dějišti bylo plýtváním penězi. To je také důvod, proč ČTK na rozdíl od některých médií neobsazuje turnaje, na nichž český tým nehraje (viz letošní MS v JAR). Na Euru 2008 byla jedna zvláštnost - vzhledem k blízkosti dějiště, odjel zpravodaj ČTK na finále do Vídně. Jinak jsme se snažili, aby klienti skutečnost, že nejsme v dějišti, nijak nepocítili a domnívám se, že se to podařilo.

Rozhovor autora bakalářské práce s Tomášem Nohejlem, vedoucím sportu listu Deník

Fotbalové Euro bylo spolu s hokejovým mistrovstvím světa a olympiádou v Pekingu největší sportovní událostí roku 2008. Přistoupili jste k němu nějak zvláště, upravovali jste režim v redakci?

Snažili jsme se mu v rámci možností redakce věnovat maximum prostoru i lidské kapacity.

Kolik pišících novinářů a fotografů jste poslali přímo do Rakouska a Švýcarska?

Měli jsme dva reportéry u českého týmu v Rakousku, jednoho "volného" ve Švýcarsku. Využívali jsme služeb jednoho fotografa, v té době exkluzivního spolupracovníka redakce. Redaktoři psali prioritně pro tištěné noviny a v rámci časových možností (soboty, pozdní finiš, žhavé aktuality apod.) i pro web.

Bylo podle vás zpravodajství z místa dostatečné, nebo jste si po skončení akce řekl, že mohlo být lepší (a tedy třeba i to, že jste mohli za českým týmem vyslat více reportérů)?

V rámci možností redakce a porovnání s ostatními srovnatelnými médii na českém trhu to bylo odpovídající.

Když zapomeneme na práci reportérů a jejich zpravodajství z místa, které (a nejen agenturní) zdroje jste k práci nejvíce využívali?

V té době se vedení VLP rozhodlo nevyužívat servisu ČTK. Hlavní události jsme pokrývali sami a stejně se snažili hledat vlastní původní témata. Drobný servis krátkých zpráv z cizích agentur apod. zpracovávala zvláštní "servisní sekce" v redakci z dostupných internetových serverů zahraničních i tuzemských.

Pomáhaly Vám i redakce "krajských" Deníků? Jestli ano, můžete přiblížit jak?

Redaktoři krajských deníků pomáhali rozhovory s místními odborníky, nebo rodinami českých reprezentantů. Část jejich produkce využíval celostátní blok sportu, větší část pak dávali na svých regionálních stranách.

Kterou událost na šampionátu jste více zpracovávali: Začátek turnaje, konec českého týmu a nebo finále?

Nejvíce začátek turnaje s velkými očekáváními. Konec českého týmu už jaksí vyplynul významem ze situace a finále bylo vzhledem k opadnutí zájmu pojmáno už v porovnání s úvodem umenšeně.

Jak se změnil Váš přístup k Euru poté, co český národní tým vypadl?

Zahraniční týmy dostaly díky tomu víc prostoru. V součtu však bylo celému Euru pochopitelně věnováno méně.

V agentuře VLP jsem našel články, u nichž jste měli embargo. Znamená to, že se neobjevily jako první na webu, nýbrž až v tištěné verzi? Bylo to proto, že byly exkluzivního charakteru?

Ano. Nechtěli jsme původní věci dávat dřív na web než do novin, protože tam bychom už nic víc nedokázali přinést. Prioritou byly stále noviny.

Použitá literatura a další prameny

Odborná literatura:

OSVALDOVÁ, Barbora, et al: *Zpravodajství v médiích*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2001. 155 s. ISBN 80-246-0248-2.

OSVALDOVÁ, Barbora, HALADA, Jan a kolektiv: *Encyklopedie praktické žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3. vyd. Praha: Libri 2007, 264 s. ISBN 978-80-7277-266-7

ŠMÍD, Milan, TRUNEČKOVÁ, Ludmila: *Novinář a jeho zdroje v digitální éře*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2009. 205 s. ISBN 978-80-246-1661-2.

TRUNEČKOVÁ, Ludmila: *Tiskové agentury*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1997. 109 s. ISBN 80-7184-459-4.

Prameny:

Bakalářská práce: MAHR, Jiří: *Srovnání zpravodajství ČTK, Sportu a MF Dnes z fotbalového mistrovství Evropy 2008*. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra žurnalistiky, 2009. 70 s.

Fotobanka agentury ČTK

Fotobanka agentury Rebel

Infobanka agentury ČTK

Infobanka agentury Rebel

Internetový výzkum Netmonitor

Kancelář ověřování nákladů tisku ABC ČR

Kmit, ročník 1996, číslo 6, Praha, Centrum nezávislé žurnalistiky a Syndikát novinářů

Bakalářská práce

Rozhovor autora bakalářské práce s Karlem Kuncem, šéfredaktorem České tiskové sportovní agentury – viz příloha

Rozhovor autora bakalářské práce s Ladislavem Josefem, vedoucím sportovní redakce ČTK – viz příloha

Rozhovor autora bakalářské práce s Miroslavem Krčilem, šéfredaktorem Agentury VLP (dříve Rebel) – viz příloha

Rozhovor autora bakalářské práce s Tomášem Nohejlem, vedoucím sportu listu Deník – viz příloha

Videobanka agentury ČTK

Výroční zpráva o činnosti a hospodaření České tiskové kanceláře v roce 2008

Zákon 517/1992 Sb. o zřízení ČTK

Internetové stránky:

www.aktualne.cz

www.bbc.co.uk

www.cianews.cz

www.ctk.cz

www.denik.cz

www.idnes.cz

www.ihned.cz

www.korzo.cz

www.lupa.cz

www.pressweb.cz

www.sport.cz

www.uefa.com

www.wien.gt